

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО МІСІОНЕРСЬКОГО ТОВАРИСТВА «СВІТЛО НА СХОДІ»

ВІРА і ЖИТТЯ

1•2023

**Шум
і слово**

**Велети-
примари**

**Любов
Бога вічна**

**У всьому провина
Божого
Слова**

**ХРИСТІЯНИН
у потоці інформації**

У ГОЛОВНОМУ – ЄДНІСТЬ, У ДРУГОРЯДНОМУ – ВОЛЯ, У ВСЬОМУ – ЛЮБОВ (Бл. Августин).

У НОМЕРІ:

4	Проповідь МОЛИТВА ЗА ДРУЗІВ	Вальдемар ЦОРН
6	Мала кафедра ХРИСТИЯНИН У ПОТОЦІ ІНФОРМАЦІЇ	Віктор ТАНЦЮРА
8	Точка зору КІНЕЦЬ АХАВА	Веніамін ПІНКЕВИЧ
10	Наше інтерв'ю У ВСЬОМУ ПРОВИНА БОЖОГО СЛОВА	Сергій ГОЛОВІН
14	Духовна стаття ШУМ І СЛОВО	Михайло ЧЕРЕНКОВ
17	Роздуми вголос ЯК Я ДЕПРЕСУВАВ	Юрій СИПКО
18	Пережите ВЕЛЕТІ-ПРИМАРИ	Катерина СОТНИК
20	Духовна стаття ЛЮБОВ БОГА ВІЧНА	Віктор ЦАНДЕР
23	Роздуми... ЧОМУ ВОНИ УСМІХАЮТЬСЯ?	Микола ВОДНЕВСЬКИЙ
24	Аргумент БОГ І МАТЕМАТИКА	Сергій ГОЛОВІН
26	Точка зору ПРИТЧА ПРО НЕСПРАВЕДЛИВОГО УПРАВИТЕЛЯ	Людмила ШТОРК
27	Свідectво СТАРА КУЛЬНЯ	Олег ШАЙКЕВИЧ
29	Хочу знати І СТАРШІ БРАТИ МОЖУТЬ ПОМИЛЯТИСЯ	Микола ВОДНЕВСЬКИЙ
30	Листи читачів ДЕ Б Я ЗАРАЗ БУЛА?	

ПОПЕРЕДУ – ПЕРЕМОГА

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ

*Божа істина проста:
Не словами – гіями.
Сильна є любов Христа
Навіть в буревієві.*

*Шлях любови знаний нам:
Смуток і скорботи.
І брати то тут, то там
Зазнають знегоди.*

*Тож до Нього швидше йгімо
Всі й не зволікаймо!
Морок світлом проженімо,
Прощення гаруймо.*

*Ворог шле дим і вогонь,
Зміни в диспозиції...
Та невже ми відгамо
Сатані позиції?*

*І невже підемо знов
Врозтіч і знеможемо?
І невже нас сон зборов?
І стогнать лиш можемо?*

*Ні! Міцніш тримай ряди!
Всім ми провіщаємо:
Перемога, що чека, –
Нагбання, що маємо.*

1970 р.

Християнин у потоці інформації

Надзвичайно великий дар у людині – це здатність сприймати будь-яку інформацію. Без цього взагалі неможливе пізнання, навчання, розширення кругозору, знання чогось, і особливо поза межами нашого перебування. Це фактично не бути людиною.

У цьому сенсі інформація у свідомості людини створює впевненість у чомусь, визначає її позицію щодо почутого, прочитаного й побаченого.

Узагалі, важливість і вплив інформації неможливо переоцінити.

У нашому світі все почалося зі слова. Усе, що існує, має свій термін, свою назву. І щоб щось розуміти, потрібні слова. Без розуміння слів, термінів неможливі жодні взаємовідносини.

Саме через слова ми маємо можливість створювати в уяві одне одного якусь реальність, чимось ділитися.

У цьому сенсі правдива інформація вкрай важлива, якщо ми прагнемо мати правильну орієнтацію.

Усе горе, усі біди, усі жахіття в людстві почалися з неправди, коли перші люди були обмануті дияволом. Відтоді неправду практикують усі і скрізь, і це надзвичайно примножує зло.

Чи є взагалі можливість уникнути обману в потоці цілеспрямованої неправди?

Це сьогодні архіважливе питання, тому що ми стали свідками, як завдяки неправді маніпулюють цілими народами, і навіть тими людьми, хто вважає себе християнином.

І взагалі, ми задумуємось: чи можливо просвітленим Істиною дітям Божим мати в серці здібність не піддатись неправді?

Ісус Христос сказав юдеям: «Пізнаєте істину, а істина вас вільними зробить»¹.

Тільки постійно наповнювана Словом Істини дитина Божа має здатність виявляти неправду та не схилитися на обман.

Якщо християни йдуть на компроміси з гріхом, керуються гординою – вони угашують Святого Духа і стають неспроможними протистояти мистецтву обману.

І це має трагічні наслідки, тому що люди керуються викривленою реальністю, ухвалюють неправильні рішення й мають плачевні наслідки.

¹ Біблія в перекладі Р. Турконяка.

Мабуть, цей стан можна прирівняти до ситуації в Лаодикії (Об. 3:17): «Адже ти кажеш: Я багатий, розбагатів і нічого не потребую! А не знаєш, що ти і нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий!»

Обман, це не щось другорядне, це бути дезорієнтованим, ухвалювати хибні рішення й мати відповідні наслідки.

І ось яку пораду дає Ісус Христос (Об. 3:18–19): «Раджу тобі купити в Мене золото, очищене у вогні, щоби збагатитися, та білий одяг, щоби одягнутися, аби не видно було сорому твоєї наготи, та мазь, щоби помазати твої очі, аби ти бачив. Кого Я люблю, того докорюю і караю. Будь же ревний і покайся!»

Мати спроможність відрізнити правду від обману в сучасному потоці неправдивої інформації – це Боже благословення; це можливість творити Його волю, догодити Богові; не бути використаним дияволом для його руйнівних дій у суспільстві та в Церкві Божій.

Дорогі друзі, благословенного читання для збереження себе на шляхах Правди!

**Василь
ДАВИДЮК,**
головний редактор

Ми багато молимося одне за одного, згадуємо наші нужди перед Господом. Гарна справа! У цьому прикладом для нас є апостол Павло. Писання показує, як він молився за своїх друзів.

Про що молився Павло, згадуючи своїх друзів, які перебували в дуже непростих обставинах: з одного боку – гоніння, з іншого – начебто правильні й мудрі промови мандрівних проповідників?

Прикладів таких чимало. Наведу лише один.

«Через це то й ми з того дня, як почули, не перестаємо молитись за вас та просити, щоб для пізнання волі Його були ви наповнені всякою мудрістю й розумом духовним, щоб ви поводитися належно щодо Господа в усякому догодженні, в усякому доброму ділі приносячи плід і зростаючи в пізнанні Бога» (Кол. 1:9–10).

Павло молився, щоб його друзі керувалися лише волею Божою. Тому він просить Господа, щоб ті зростали в пізнанні.

Пізнання Його волі

Немає нічого важливішого за волю Божу. Не знаючи її, ми не уявляємо, що і як Він зробив для нашого спасіння. Ми не розуміємо, як жити, якщо ми спасенні. Звідки тоді нам знати, як діяти в тому чи іншому випадку, якщо не усвідомлюємо Його волі? Наприклад, без схеми неможливо відремонтувати якийсь прилад, апарат, агрегат... Подивився у схему: ага, тут має йти напруга, а вона не йде. Чому? Де переривається зв'язок? Знайшов, ткнув і... завелася величезна машина чи працював кран.

Щодо волі Божої можна сказати лише таке: знати Бога – це і є знати Його волю. Діти Божі усвідомлюють волю Божу. Як і ми дітьми завжди знали, що думають наші батьки про наші захоплення, уподобання, пригоди та гріхи.

Апостол Павло у своїх посланнях зазначає, що молитесь про те, щоб його друзі-християни були сповнені премудрости.

Премудрість

Тут апостол Павло вживає слово «епігнозис», що означає «досконале пізнання». Він говорить, що молитесь про те, щоб віруючі мали це досконале пізнання. Апостол не молитесь, щоб вони почали його шукати або прагнути до нього. Він молитесь, щоб вони мали це пізнання. Порівняти це можна з вирішенням складної математичної задачі або якоїсь непрості фізико-математичної проблеми. Для її вирішення нам потрібно мати формулу. Формула – ключ до розуміння глобальних процесів.

Наприклад, Альберт Ейнштейн вивів формулу еквівалентності маси й енергії. За допомогою формули $E=mc^2$ стало можливим розрахувати енергію, закладену, наприклад, в урані... Про наслідки не кажу.

Досконале пізнання походить від освічення нашого серця Духом Святим. Це Він дає нам розуміти Самого Себе. Як написано, що Він «у серцях наших засяяв, щоб просвітити нам

знання слави Божої – в Особі Христовій».

Але для того, щоб у повсякденному житті чинити правильно, потрібно мати... духовне розуміння.

Розуміння духовне

Що це означає? Пригадайте слова апостола Павла: «А людина тілесна не приймає речей, що від Божого Духа, бо їй це глупота, і вона зрозуміти їх не може, бо вони розуміються тільки духовно» (1 Кор. 2:14).

Є величезна, я навіть сказав би, принципова різниця між душевним і духовним. Між чуттєвим і усвідомленим, між життям, заснованим на поклику почуттів, і рішенням серця, освяченого волею Божою та Його премудрістю. Писання називає це серце новим, а саму людину – новою, духовною.

Ми діємо не на підставі нашої образи, прикрости, ворожости, симпатії чи антипатії, а на підставі рішення нашої волі, нашого серця, осередку всього нашого життя.

А ДРУЗІВ

Ми діємо на основі пізнання волі Божої, Його Слова, на підставі нашого рішення слідувати йому. За наше рішення нам треба іноді платити визнанням, владою, багатством, як Павло пише: «...ради переважного познання Христа Ісуса... відмовився всього».

Чинити гідно Бога

Звідси й наша поведінка: рішення, слова, вчинки. За нашою поведінкою судять про Бога, Якому ми служимо, ім'ям Якого називаємось, особистими стосунками з Яким ми хвалимось і до яких закликаємо інших.

Якось мені запропонували зарплату в 100 000 доларів на рік лише за те, щоб мати право в угодах посилатися на мене як їхнього представника. Але я, звісно, відмовився. Чому? Тому що це взаємопов'язане. Посилатися на мене можна лише в тому випадку, якщо я їхній.

А Господь нам дозволяє називатися Його дітьми, «носити Його прізвище»... Звідси величезна наша

відповідальність, звідси гаряча молитва Павла про те, щоб ми пізнали Бога, Його волю, чинили за духом, а не за тілом. Адже Господь ототожнює Себе з нами!

Як говорить Писання: «Бог не соромиться їх, щоб звати Себе їхнім Богом». Соромиться Він нас чи ні? Що каже нам у цю мить наше сумління?

Якщо це не про нас, то й обітниці, які даються віруючим, нас аж ніяк не стосуються. Тому що віруючі живуть, намагаючись у всьому догодити Богові. Як Павло молиться: «... в усякому догодженні».

Догоджати Йому

А що ж є рушійною силою такого «догодження»? Думаю, майже кожен одразу здогадався. Правильно, любов. Це так само, як наші дружини готують нам смачний обід чи вечерю. Ми повертаємося з роботи, а вдома аромат... Ні, не борщу чи котлет, а... любови. Вони вирішили догодити нам з любови. Це було принизливо

для них? Це принизило їх у наших очах?

Ми можемо догоджати або Господу, або собі. Годити Богові – праведність до життя вічного, догоджати собі – відмова від праведности й рабство тілесним пристрастям. Кінець такого життя нам відомий. Павло говорить, що у другому випадку на нас чекає смерть.

Апостол Павло записує у своєму посланні молитву за християн у Колосах. Він молиться, а ми його молитву за дві тисячі років читаємо. Про що він благає? Про те, щоб християни пізнали Бога та Його волю і... чинили відповідно до отриманого одкровення. І в цьому суть молитви.

Головне в молитві не те, що ми говоримо Богові, а те, що Він каже нам. Ми часто просимо: «Господи, зміни Твою волю!» А молитися треба: «Хай буде воля Твоя, Господи!»

У Колосах християни зазнали спокуси прислухатися до лжевчень гностиків, які стверджували, нібито пізнання саме собою – мета. Але Павло говорить, що пізнання Бога, Його волі робить нас здатними перетворюватися на Його образ, жити гідно імені Його, чинити, як Він нам це відкриває. І в цьому мета нашого життя. Тому Павло молиться, щоб християни приносили плід.

Приносити плід

Згадаймо ж слова Ісуса Христа: «Не ви Мене вибрали, але Я вибрав вас... щоб ішли ви й приносили плід». Ми хочемо, щоб наші слова та діла мали якийсь сенс, приносили плід?

Декілька років ріс перед нашим будинком абрикос... Минулого року знову не було плодів, і ми його викорчували. Натомість ми вибрали морозостійкий сорт і посадили дерево в іншому місці. Навіщо нам рослина, яка не плодоносить?

Далі Павло молиться, щоб християни безперестанно зростали в пізнанні Бога.

Зростати в пізнанні Бога

Спостерігаю за немовлятами. Вони такі маленькі, безпорадні, а вже

люди. Вони з першого дня знають маму... Але їхнє пізнання, хоч і повне, усе ж таки обмежене. Обмежене їхнім віком. І послання Павла й інших апостолів мають особливе призначення: вести нас до досконалости. Про це Павло пише в Посланні до ефесян: «І Він, отож, настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів, щоб приготувати святих на діло служби для збудування тіла Христового, аж поки ми всі не досягнемо з'єднання віри й пізнання Сина Божого, Мужа досконалого, у міру зросту Христової повноти, щоб більш не були ми малолітками, що хитаються й захоплюються від усякого вітру науки

за людською оманю та за лукавством до хитрого блуду, щоб були ми правдомовні в любові, і в усьому зростали в Нього, а Він – Голова, Христос. А з Нього все тіло, складене й зв'язане всяким допоміжним суглобом, у міру чинности кожного окремого члена, чинить зріст тіла на будування самого себе любов'ю. Отже, говорю я це й свідкую в Господі, щоб ви більш не поводилися, як поводяться погани в марноті свого розуму, – вони запаморочені розумом, відчужені від життя Божого за неуцтво, що в них, за стверділість їхніх сердець, вони отупіли й віддалися розпусті, щоб чинити всяку нечисть із зажерливістю. Але ви не так пізнали Христа, якщо ви

чули про Нього, і навчилися в Нім, бо правда в Ісусі, щоб відкинути, за першим поступованням, старого чоловіка, який зотліває в звабливих пожадливостях, та відновлятися духом вашого розуму, і зодягнутися в нового чоловіка, створеного за Богом у справедливості й святості правди» (Еф. 4:11–24).

Закінчу словами апостола Івана: «Ми знаємо, що ми від Бога, і що весь світ лежить у злі. Ми знаємо, що Син Божий прийшов, і розум нам дав, щоб пізнати Правдивого, і щоб бути в правдивому Сині Його, Ісусі Христі. Він – Бог правдивий і вічне життя!» (1 Ів. 5:19–20).

Вальдемар ЦОРН

Християнин у потоці

Одного разу нашу місіонерську команду з Києва запросили до Естонії поділитися досвідом благовістя. Нас приймала надзвичайно щира й гостинна російськомовна церква. У програмі нашого відвідування було вуличне благовістя за картинами всесвітньовідомих художників у різних населених пунктах і відвідування церкв. В одній із них я спілкувався з братом про наше служіння, а потім він запитав, як у нас взагалі ситуація в Україні. Я почав відповідати на його запитання. Вислухавши уважно, він просто шокував мене: заявив, що все це неправда, і почав розповідати неімовірно викручену інформацію про Україну. Я запитав, чи бував він в Україні, і виявилось, що ні. А інформацію він брав зі світських засобів інформації. Мене вразило, що чоловік був упевнений у своїй правоті. Його анітрохи не переконувало, що я був очевидцем тих подій, про які розповідав. Тоді я запитав: «Якщо брат у Христі й незнайомий невірющий розкажуть суперечливу інформацію про одну й ту ж подію, кому ти насамперед повіриш?» Чоловік зрозумів суть запитання і замислився. Не дочекавшись відповіді, я сказав, що швидше за все повірив би братаві у Христі. Тоді цей брат запросив мене ввечері

до себе додому, щоб у спокійній атмосфері глибше поспілкуватися. Ми з ним помолилися, щоб Господь Бог розв'язав усі наші протиріччя. Декілька годин тривало наше вечірнє спілкування. Наприкінці бесіди чоловік перепросив мене за те, що від самого початку не повірив мені, і сказав, що тепер Бог просто розкрив йому очі. Ми обійнялися й розпрощалися в мирі й любові. Цей брат хотів дізнатися правду, і з Божою допомогою дізнався.

На жаль, я зустрічав християн, яким у певних ситуаціях просто зручніше довіряти потоку світської інформації, проте не братам і сестрам у Христі. У таких випадках вони діють як звичайні люди в цьому світі. Але Біблія говорить: «І не стосуйтеся до віку цього, але перемініться відновою вашого розуму» (Рим. 12:2). У час інформаційного буму християнам надзвичайно важливо всю інформацію пропускати крізь призму Писання, щоб не бути ошуканим, не спокуситися повірити брехні, не зашкодити стосункам між братами й сестрами. Ісус говорив: «Пильуйте й моліться, щоб не впасти на спробу, – бадьорий-бо дух, але немічне тіло» (Мат. 26:41). Тому, сприймаючи інформацію, особливо зі світських ресурсів, пильнуймо духовно.

У Біблії є приклади, коли Божий народ вірив язичникам, а потім сам же страждав від цього. У 9-му розділі Книги Ісуса Навина описано ситуацію, коли язичники, жителі Гів'она, дуже хитро обдурили ізраїльтян на чолі з Ісусом Навином. Адже їхня брехня здавалася надзвичайно правдивою. Вони надали вагомі факти й речові докази. Заради своєї вигоди майстерно ввели в оману народ Божий. Чому ж народ Божий повірив брехні? У Книзі Ісуса Навина (9:14) є відповідь: «Господніх уст не питали». Зазвичай брехня в інформаційному потоці виглядає дуже переконливо, адже над цим працюють професіонали, які знають, як краще подати брехню, щоб їй повірили.

Якось я поширив серед своїх друзів дуже правдоподібну інформацію, яка виявилася брехнею. Таким чином я зробився учасником розповсюдження брехні. Добре, що ця інформація не зашкодила моїм друзям. Але є хибна інформація, яка може зіпсувати стосунки між дітьми Божими та призвести до серйозних негативних наслідків. Наприклад, у випадку з Ісусом Навином старійшини ізраїльського народу уклали союз із жителями Гів'она, повіривши їхній брехні. Це було всупереч Божій волі, а саме – гріхом. «І нарікала вся громада на начальників» (Нав. 9:18), тобто це зашкодило відносинам серед Божого народу. У результаті

були довгострокові наслідки. У 2-й Книзі Самуїлової (21:1-2) написано: «І був голод за днів Давида три роки, рік за роком. І шукав Давид Господнього лица, а Господь сказав: “Кров на Саула та на його дім за те, що повбивав він гів'онітян”. І покликав цар гів'онітян та й сказав їм про це. А гів'онітяни, – вони не з Ізраїлевих синів, а з останку амореянина, а Ізраїлеві сини були присягнули їм. Та Саул шукав, щоб повбивати їх через свою горливість для синів Ізраїля та Юди». І далі написано, що внаслідок цього загинули люди. А все починалося з того, що повірили правдоподібній брехні, не чатували, не помолилися, не запитали Господа. Так Божий народ програв бій язичникам на невидимому інформаційному фронті.

Дорогий друже, а як у тебе справи на інформаційному фронті, чи відчуваєш ти реальну загрозу інформаційної війни?

Господи, допоможи нам пильнувати й молитися, сприймаючи будь-яку інформацію у світлі Божого Писання.

Віктор ТАНЦЮРА

інформації

**І сказав Господь: Хто намовить Ахава,
і він вийде й упаде в гілеадському Рамоті?**

1 Цар. 22:20

КІНЕЦЬ АХАВА

Цей світ тісно пов'язаний зі світом духовним. Те, що відбувається тут, є наслідком того, що відбувається в небесних сферах. Час Ахава настав, і з Божої волі він не просто мав померти, як усі, вдома, а загинути на війні в Рамоті гілеадському. За беззаконня, ідолопоклонство, вбивство Навота Ахавові було призначено повільну смерть у його ж колісниці.

Ахав помер не як герой, його вразила випадкова стріла, незважаючи на те, що був добре озброєний і захищений латами. «А один чоловік знехотя натягнув лука, та й ударив Ізраїлевого царя між підв'язанням пояса та між панцерем. А той сказав своєму візникові: "Поверни назад, і виведи мене з табору, бо я ранений"» (1 Цар. 22:34).

Але візник не зміг вивести царя, тому той стік кров'ю та помер. Потім цю колісницю вимивали в ставку,

і там, де пси лизали кров Навота, там вони лизали і кров Ахава (див. 1 Цар. 21:19). Усе сталося так, як і передбачив Господь через Своїх пророків – Іллю та Михея.

Спостерігаючи за тим, що відбувається у світі, ми думаємо, що всі ці події – набір випадковостей або ж за ними стоять якісь таємні спільноти. Пам'ятайте: за всіма подіями стоїть Господь Бог, Він керує всім всесвітом, а не лише Землею. Він має ангелів, небесні сили, різних духів, які діють на людей, аби виповнювалося те, що повинно. Від Господа було те, щоб пророки Ахава опинилися під впливом оманливого духа й закликали царя йти на війну: «А тепер оце Господь дав духа неправди в уста всіх оцих пророків, а Господь говорить на тебе лихе» (1 Цар. 22:23).

Пам'ятайте, що і випадок з Ахавом, і всі інші події, які відбуваються у світі, перебувають під контролем

Божим. Господь дав людині право чинити за власним бажанням, проте за все треба відповідати. Господь випробовує серця й думки та нагороджує кожного відповідно до його шляхів і плодів його діл (див. Єр. 17:10). Господь знає, чому Він допускає війни, лиха, катаклізми. Не шукайте відповіді на ці запитання на землі, а звертайтеся до Господа. Пам'ятайте, що кожен Ахав свого часу отримає від Господа по заслузі.

Святі та вірні! Твердо покладайтеся на Господа, бо без Його волі жодна волосина не покине вашу голову. Не новинами наповнюйте свою душу, не тим, що говорять люди, а звертайте свій погляд на Небо, бо саме там ухвалюються рішення про події, які потім відбуваються на землі.

Веніамін ПІНКЕВИЧ

Мозок людини – унікальний механізм. Він працює безперервно, цілодобово – від вашого народження і до придбання телевізора.

blackhumor.org

Брехня відверта чи невиразна, сказана чи ні, завжди залишається брехнею.

Чарльз Діккенс

Неправдиві слова не тільки самі по собі погані, вони також заражають душу злом.

Сократ

В істини проста мова.

Григорій Сковорода

Я не маю більшої радості від цієї, щоб чути, що мої діти живуть у правді.

Іван Богослов

Правда – наче гірке питво, неприємне на смак, але відновлює здоров'я.

Оноре де Бальзак

Ми пізнаємо правду не лише розумом, а й серцем.

Блез Паскаль

Нейнебезпечніша брехня – трохи викривлена істина.

Георг Ліхтенберг

Якщо ви кажете лише правду, вам не потрібно щось запам'ятовувати.

Марк Твен

Пропаганда не обманює людей, вона лише допомагає їм обманювати себе.

Борис Акунін

КІЛЬКА ЗАПИТАНЬ ДО ЧИТАЧІВ БІБЛІЇ

1. Розділи яких біблійних книг за змістом абсолютно однакові?
2. З якої книги Старого Заповіту тричі цитував Христос у відповідь на спокусу диявола?
3. Хто поєднував служіння пророка та судді Ізраїля?
4. Гріхи якого царя спричинили поділ Ізраїлю на Північне й Південне царства?
5. Що Спаситель мав на увазі, говорячи про закваску фарисейську?
6. Про кого Ісус молився, щоб його віра не зменшилася?
7. Про кого Ісус сказав: «Ото справді ізраїльтянин, що немає в нім підступу»?
8. Цей чоловік привів до апостолів в Єрусалим Савла й засвідчив про його навернення.
9. Що з Біблії відомо про батьків апостола Павла?
10. З чим у дев'ятому розділі Першого послання до коринтян апостол Павло порівнює життя християнина?

(Відповіді на сторінці 31)

були діти обласної номенклатурної еліти. Але це так, до слова. Головне – у мене були надзвичайно добрі вчителі. З усіх предметів. Тож нецікавих уроків просто не було. Але найбільше подобалася фізика. Викладач дозволяв після уроків залишатися в кабінеті, проводити досліді, самим вигадувати й виготовляти наочні посібники. Його метою було не змусити нас завчити бездушні формули, а навчити дивуватися тому, наскільки різуче влаштований наш світ (до речі, саме цим підходом відрізняється виданий нами згодом посібник «Просто про складне», в російськомовному варіанті – «Фізика Божього творення»). Учителі – найважливіші люди в нашому житті після батьків. Господь благословив мене багатьма мудрими наставниками. Учитель фізики був першим серед них. Це й визначило мій вибір.

У всьому провина Божого СЛОВА

Пропонуємо вам, шановні читачі, познайомитися із Сергієм Головіним – дивовижною людиною, колишнім атеїстом, ученим, фахівцем у галузі фізики Землі та... християнської апологетики.

Ви здобули освіту в радянській школі, у вищих навчальних закладах, де атеїзм був зведений у ранг наукової дисципліни. Як вам вдалося розібратися, де брехня, а де істина?

Сергію, розкажіть, будь ласка, про сім'ю, в якій ви виростили, про ваше дитинство...

була велика бібліотека, що залишилася від бабусі, завучки найкращої школи в місті. Отже, книги змалку були моєю улюбленою компанією.

Френк Бекон писав: «Тільки поверхнєве знання природи може відвести нас від Господа; а глибше і ґрунтовніше – повертає нас до Нього». Чого навчає заняття наукою, то це вмінню відрізняти факти від їхньої інтерпретації. Наприклад, розширення всесвіту – лише теоретичний висновок. Факт, який ми спостерігаємо, – це те, що світло від більшості далеких галактик бачиться нам червонішим, ніж є насправді. Але їхнє віддалення від нас – не єдина

Що привабляло вас у фізиці? Як ви стали вченим?

Тут мені дуже пощастило. Мене прийняли в ту саму школу, де колись працювала бабуся. Не за якісь заслуги, а з поваги до її пам'яті. Брали туди не кожного. Моїми однокласниками, наскільки тепер розумію,

Я народився і виріс у звичайній радянській родині інженерів. Батьки працювали й водночас навчалися. Рано-вранці, коли ще й не розвиднилося, мене відвозили до дитячого садка. Щоб не хникав, очікуючи на трамвай, зі мною розпочинали гру біля міської афіші: «А що це за буква? А що це?» У результаті в три роки я вже навчився читати. Удома в нас

можливість пояснити це явище. Ейнштейн, наприклад, вважав це квантовим ефектом, і на підтримку його теорії теж є докази.

Так-от, атеїзм із давніх-давен пропонує приємні інтерпретації. Стверджує, нібито ми самі собою еволюціонували у вищих моральних істот, тож тепер самі можемо вирішувати, що добре, а що погано. Але до фактів ця інтерпретація не має жодного відношення. Щось не може виникнути з нічого. Живе не виникає з неживого. Інформація не залежить від матерії. Навпаки, усе матеріальне контролюється нематеріальними принципами математики й інформації. Світ у його сукупності (час, простір, матерія) мав початок. А все, що має початок, повинно мати причину поза собою. Отже, причина виникнення світу має бути поза часом (тобто вічною), поза простором (нескінченною) і нематеріальною. Будь-яка космологія, яка ігнорує ці принципи, не може бути істинною.

■ Чому і як ви стали християнином?

У всьому провина Божого Слова. Скажу чесно – Біблія не була серед перших у списку моїх пріоритетів для читання. «Завдяки» атеїстичній освіті я був упевнений, що ця книга – збірка казок для малограмотних бабусь. Але вийшло так, що я опинився в регіоні Північного Полюса, один, і під рукою нічого, крім подарованої мені Біблії, не було.

Річ у тім, що залишити територію Радянського Союзу можна було лише за наявності в паспорті дозволу на виїзд. А з усієї команди моєї експедиції дозвіл отримав лише я один. Біблію мені презентував норвезький пастор у Лонг'їрі – найпівнічнішому місті світу, через яке я діставався до бази. Спочатку я сприйняв подарунок як сувенір. Але коли дослідницьку апаратуру встановили й потрібно було лише змінювати папір у самописцях, у мене виявилось чимало вільного часу. Тоді я й вирішив почитати «казки».

Заради цікавості я й раніше читав «духовну» літературу – Бгаґавад-гіту, «Дао Де Дзін», Реріха, Блаватську й інше, що траплялося під руку. Але Біблія здалася мені єдиним джерелом, яке говорить правду про земне – про те, що мені відомо про наш світ. Тож «у небесному», у тому, що я сам неспроможний перевірити, можна було покладатися або на неї, або ж узагалі ні на що.

Повернувшись з експедиції, зайшов я у церкву – у ту, що була по сусідству, – і сказав юному панотцю, який там служив, що хотів би охреститися. З одного боку, я сподівався, що той дасть мені якусь настанову. З іншого – побоювався, що почне випробовувати мене питаннями, а я не мав жодних відповідей, крім як «написано».

Проте все виявилось набагато простіше. «А де ваші хрещені батьки?» – запитав священник. «Які хрещені батьки? – здивувався я. – Я читав про хрещення Ісуса, хіба в Нього були хрещені батьки?» «Гаразд, – була відповідь, – тоді платіть у касу три карбованці та приходьте завтра вранці натщесерце».

Я був дуже задоволений. Погодьтеся: три карбованці за вічне життя – дуже непоганий варіант, чи не так? Але все ж таки залишалося

якесь відчуття омани, і це не давало спокою. Священник запитань не мав, проте в мене їх дедалі більшало. Отут і прийшла на допомогу література видавництва «Світло на Сході», зокрема журнал «Віра і життя». А згодом у мене з'явилися й мудрі наставники, які допомогли зрозуміти, що вічне життя коштує незрівнянно дорожче за ту суму, яку стягував панотець. Адже Ісус уже за все заплатив.

Які основні виклики для християнина є сьогодні? І чим вони відрізняються від викликів того часу, коли ви самі стали християнином?

Думаю, у кожного християнина виклики свої. І тут – і для діагнозу, і для призначення – слід звертатися до Писання, до Господа в молитві, до реакції громади й поради наставників. Можу лише поділитися власною думкою щодо колективних викликів, з якими мені особисто доводиться стикатися в пострадянському контексті.

По-перше, серйозним викликом є надмірне сподівання церкви на заходи суспільного впливу – на боротьбу з легалізацією того, що Священне Писання (а то й просто якась група християн) вважає гріхом, і зустрічні спроби накладати

законодавчі заборони на схильність людини до гріха. Потрібно усвідомлювати, що суспільство пост- і метамодерну мало чим відрізняється від того, в якому Блага Звістка розпочала поширюватися. Війни, епідемії, релігійний і моральний плюралізм, сексуальна вільність, утиски тощо – нічого нового! Участь християн у житті громадянського суспільства вкрай потрібна (нехтування цивільними обов'язками та правами – інша хвороба пострадянської церкви). Але зміна законів безсила без зміни сердець (докладніше дивися в книжці «Біблія та політика»). Рання церква змінила світ не за допомогою петицій та інтеграції кесарева з Божим, а силою Благої Звістки.

Другий виклик – самоізоляція церкви від світу. Писання закликає завжди бути готовим лагідно і з повагою дати відповідь кожному, хто запитує про наше сподівання (від цього слова «відповідь», по-грецьки – апологія, і походить поняття «апологетика»). Так-от, проблема не в тому, що ми не маємо відповідей, а що ніхто не запитує! Зараз сучасники не очікують почути щось зрозуміле від тих, хто намагається розповідати людям XXI століття про проблеми XX століття мовою XIX століття. Особливо гостро це

відчувається тоді, коли маєш справу з іммігрантськими громадами. Якщо в перші століття християнства церкви розсіяння ставали світлом Христовим для земель свого поневір'яння, сьогодні вони часто стають замкнутими спільнотами «для внутрішнього вжитку» – містом під горою та світильником під посудиною. Не варто забувати: Церква Христова – єдине об'єднання людей на землі, яке існує не заради тих, хто входить туди, а для тих, хто зовні. Наша внутрішня ідентичність незмінна – це Христос, Який живе в нас. Але якщо ми хочемо бути не споживачами, а саме співучасниками Його Благої Звістки, наш обов'язок – ототожнюватися з тими, до кого вона звернена, для всіх бути усім (див. 1 Кор. 9:19–23).

Мабуть, в окремих аспектах цих двох викликів і полягає основна їхня відмінність від часу мого увірування. У Радянському Союзі народ і влада існували в різних вимірах, а церква була вільна від спокуси покладатися на князів чи депутатів. А з іншого боку, крах комуністичної ідеології створив світоглядний вакуум. Люди перебували в пошуку альтернатив, тому й ставили безліч запитань. Тоді справді був період неймовірних можливостей. Але, на жаль, церква була до такого зовсім не готова, тому й не спромоглася скористатися ним повною мірою. (Докладніше дивися у книжках

«Світогляд – втрачений вимір благовістя» або «Біблійна стратегія благовістя».)

Третім викликом, хоч як парадоксально це звучить, я назвав би пріоритет раціональності. Ми «застрагли» в контексті модернізму. Просвітителі проголосили розум найвищим критерієм істини, і сфера раціональності стала основним полем битви. Ми сформулювали глибоко ешелоновану оборону в цій сфері, розробили комплексну систему раціональної апологетики. Але, як сказано вище, наші відповіді мало цікавлять тих, хто не має до нас запитань. За двісті років (умовно – від Французької революції до падіння Берлінської стіни) світ утомився від модернізму. У постмодерні він розчарувався вдесятеро швидше – ідеологія морального релятивізму виявилася похованою під уламками веж Світового торговельного центру. Ми ж, як і раніше, живемо в контексті модерну, спираючись на раціональну обґрунтованість християнської віри.

Ми проповідуємо Христа як Істину, і правильно робимо. Але Він – не лише Істина. Він ще Шлях і Життя. Одномірність віри – доля демонів. Вони «вірують і тремтять» (Як. 2:19) і без тіні сумніву сповідують Ісуса Христом, Сином Бога Всевишнього. У вік інформації знання про Христа легкодоступні. Про Нього знають усі. Його Самого знає далеко не кожен. Багато поінформованих, але

мало трансформованих. Взаємні нападки Божих дітей через деталі доктринальних формулювань світ бачить часом частіше, ніж прояви любови Христової. Минули часи, коли християни були законодавцями в літературі, музиці, живописі, архітектурі тощо.

Сьогодні багато істориків погоджується, що найбільш потужним фактором, який вплинув на поширення християнства, стали спустошливі епідемії II та III століть. Коли сильні світу цього ховалися на замських віллах, послідовники Христа розносили по домівках їжу, прибирали тіла з вулиць, виявляли співчуття до всіх, незалежно від їхньої віри й походження. І коли за імператора Юліана переслідування відновилися, уже ніщо не могло зупинити сили християнського свідчення.

Утім, те, як в умовах нинішньої імперської чуми, що руйнує тисячі життів, послідовники Христа знову вийшли зі своїх релігійних гетто й об'єдналися у служінні стражденням і знедоленим, показує, що дух Христів, як і раніше, живе в Божих дітях, і побоювання мої перебільшені.

Як навчитися в потоці інформації відрізнити важливе й головне від другорядного й непотрібного? Як налагодити свій внутрішній фільтр, аби не збився фокус у сприйнятті інформації та її оцінки?

Тут усе просто. Як мінімум – теоретично. Потрібні надійні орієнтири й навички орієнтування до них на додачу. Тому так важливо, з одного боку, перебувати у спілкуванні з Богом у молитві, з Його словом у вивченні Писання та з Його дітьми в громаді віруючих. З іншого боку – удосконалювати навички критичного мислення. Сподіваюся, наша книжка «Основи критичного мислення» може цьому допомогти.

Людина в сучасному світі отримує величезний потік інформації, але вплинути на події не

може ніяк, через що багато хто депресує, відчуває власне безсилля й навіть звинувачує Бога в бездіяльності. Відомо, якщо про щось не знаєш, то начебто цього немає. А сучасні люди знають надто багато і не справляються із цими знаннями, які «побільшують біль». Як уникнути цієї напруги між знанням і неможливістю щось зробити?

Хотів би й сам мати відповідь на таке запитання... Мені особисто тут допомагає розуміння того, що Церква є Божою присутністю в цьому світі. І тому, у якій ситуації ми не опинилися б, – усе не випадково. Отже, Бог хоче діяти в цій ситуації саме через нас. І тому слід не шкодувати про те, чого ми неспроможні зробити, а дивитися, що саме я можу зробити тут і зараз – хоч би яким мізерним воно здавалося. Якщо зараз неможливо зробити нічого іншого, значить, це і є те, чого Бог очікує від мене зараз.

Яку роль у вашому житті відіграє Священне Писання? Ваше ставлення до нього...

Воно – світильник моєї ноги. Не прожектор, який ясно висвітлює всю дорогу (бачив би я всю свою дорогу раніше – нізачо не наважився б іти нею), а лампада, що дозволяє бачити, куди ж саме поставити стопу, роблячи наступний крок. Лише зробивши його, бачиш, куди зробити наступний. Але не зробиш – не побачиш.

Якою ви бачите Церкву Ісуса Христа? Чи відповідає вона тому образу, який зображено на сторінках Об'явлення?

Церква – це не десь і хтось там. Церква – це ми, послідовники Христові. І тайновидець Іван представляє два образи Церкви – наречена та блудниця. Хто ми? Це питання потрібно ставити собі постійно.

Ви автор багатьох творів – наукових, філософських, богословських... Читав я і вашу чудову книжку «Радість Апокаліпсису». Тому хочу попросити вас описати в кількох реченнях, як бачите книгу Об'явлення, яку багато християн уникає і читати, яку остерігаються й навіть бояться?

Боятися книги Об'явлення потрібно лише тим, хто чинить опір Христу. Для християн, як у I, так і в XXI столітті, це книга радісної надії серед випробувань. Її зміст можемо сформулювати трьома твердженнями:

Усе погано.

Усе буде ще гірше.

Але ми вже перемогли!

То й живімо життям переможців, незважаючи на обставини!

Що ви бажаєте читачам журналу «Віра і життя»?

Читацька аудиторія журналу настільки різноманітна, що важко сформулювати всім одне побажання. Тридцять років тому

народи Радянського Союзу пережили грандіозний вихід з Єгипту комунізму до пустелі демократії. Криваві події останніх місяців – апофеоз боротьби між тими, хто хоче йти вперед до свободи, і тими, хто рветься до рабського пайка риби, часнику, дешевої ковбаси й відсутності нестачі у трунах. Але ми знаємо: до справжньої свободи приведе лише

новий Мойсей – Господь Христос. І в цьому плані серед читачів можна виділити три покоління.

Покоління результату – ті, хто зберігав віру в Єгипті, попри повнірвання й гоніння. Нехай пошле вам Господь довголіття в доброду здоров'ї та ясній пам'яті! Ви, ваша мудрість, ваш досвід, ваші настанови так потрібні нам!

Покоління пустелі – це ми, які отримали все в готовому вигляді. Віру – від старших братів, гроші – від братів західних. Нам усе дісталось задарма – без жертв і зусиль. Тому ми до отриманого часто й ставимось легковажно. Але не слід забувати: наша доля – вистелити цю пустелю своїми тілами. Ніхто з тих, хто пам'ятає, чим була єгипетська ковбаса, у край обіцяний не ввійде. І моє побажання нам: припиніть піклуватися про своє благо й комфорт. Найцінніше, що ми можемо зробити, – це інвестувати себе, свої

кошти, свої знання та свої навички у майбутнє покоління, щоб воно стало поколінням Навинів і Халевів. Нехай допоможе нам у цьому Господь!

А тим, хто йде за нами, хочу побажати: не бійтеся людей великорослих ані в політиці, ані в бізнесі, ані в науці, ані в мистецтві – ні в чому. Це земля, яку дав нам Господь. Обробляйте та зберігайте її. Не думайте, що «молодіжка» – додаток до Церкви, така собі недільна школа для переростків. Ви і є Церква – її сьогоднішня та майбутня! Хай зміцнить і направить вас Господь!

Дякую за бесіду, Сергію! Сил вам, мудрости й радости у служінні Богові та Його Церкві!

Запитання ставив
Вальдемар ЦОРН

Задовго до наших днів, коли Європа наївно тішилася науковим прогресом, Фрідріх Ніцше записав своє похмуре пророцтво: «Бог вмер. Ми вбили Його». На думку філософа, це страшне вбивство кидає тінь на майбутнє нашого світу, тому останні люди житимуть у мороці й холоді, у розпачі й нестямі. Але сьогодні, з огляду на успіхи технологій у створенні інформаційного шуму, учений міг би переінакшити свій вислів: «Бог не вмер, та Він нам більше не заважає, ми заглушили Його».

Ніцше давно мертвий, проте Бог живий, і Він не мовчить. Він говорить людям через природу, пророків, історичні події, чудеса, священні книги. Результатом усього Божого одкровення стало явлення Ісуса Христа як втіленого Слова. У Своїх притчах Христос пояснював людям, як Бог сіє Своє слово, а диявол краде це добре насіння (див. Лк. 8:11–12). Христос

ШУМ І

також нагадав про нашу людську відповідальність за те, як ми слухаємо (див. Лк. 8:18).

Служіння і проповідь, смерть і воскресіння Ісуса змінили життя багатьох людей того часу. Та не всіх. Усі мали «вуха, щоб слухати» (Лк. 8:8, 15), проте не всі почули, не всі налаштували свій слух, не всі прийняли в серця Слово. Шум імперій і народів, воєн і повстань, оргій і свят, монет і пісень, страт і видовищ заглушав Божественне Слово. Хоча хто хотів слухати – слухав і приймав. Реакція людей визначалася не якістю звуку і здатністю вуха, а станом серця. Одні свої серця робили запеклими й закривали вуха, інші слухали в усі вуха і відкривали свої серця.

Відтоді Євангеліє було проповідано до краю землі, стало доступним для більшості людей. Навіть у нашу секулярну епоху Біблія залишається найпопулярнішою книгою.

Сьогодні радіо, телебачення й інтернет допомогли донести Господнє Слово до найтемніших закутків нашого світу. Важко знайти людину, яка не чула б про Бога та Біблію. Але більшість людей так і не почула Бога і не прийняла Боже Слово.

Чому ж люди не чують Слово? У пошуках виправдання своєї глухоти вони посилаються на «об'єктивні факти», зокрема на брак або надлишок інформації. Раніше вони говорили, що інформації мало, а сьогодні дедалі частіше говорять про те, що

інформації надміру, що інформаційний шум заважає чути Боже Слово, що він плутає, збиває, відволікає та виснажує.

Насправді, сучасні люди знають занадто багато, настільки багато, що легко губляться й тонуть у потоках інформації. Хоча правильно сказати інакше: вони мають доступ до інформації, тому вважають, що знають багато. Люди мало запам'ятовують,

а ще менше усвідомлюють. Але за потреби можуть скопіювати та вставити все необхідне. Ці два кліки – скопіювати та вставити – дають впевненість, що все доступно, зрозуміло та легко вирішується.

Технологічні переваги створюють ілюзію того, ніби ми керуємо інформацією, а з її допомогою і своїм життям. Насправді ж інформацією керуємо не ми. Хтось дбає про те, щоб ми

почули, побачили, прочитали саме це, а не щось інше. Хтось передбачає нашу реакцію та наступні дії. Хтось розпоряджається нашим часом, кредитними картками, контактами, подіями, рішеннями.

Те, що нам здається інформаційним простором, є полем духовної війни. Інформаційний шум – це звуки невидимої битви за серця й голови людей.

У той час як Добра Звістка продовжує звучати, далеко не кожен здатний відшукати її хвилю, почути саме те Слово, що веде до спасіння.

Я пам'ятаю, як за радянських часів доводилося ловити потрібну радіохвилю, щоби почути далекі голоси проповідників Божого Слова. Їх глушили, їх було непросто почути.

Радіо майже в минулому. Хоча навіть сьогодні, витрачаючи час у заторах, ми шукаємо улюблену хвилю серед сотень інших. Тож ця аналогія все ще працює.

Але набагато частіше люди шукають потрібні слова в інтернеті – набирають у пошуковиків слово й вирушають за посиланнями. Не завжди ці посилання ведуть у потрібний бік. Багато сайтів звучить схоже, але це не має нічого спільного з потрібним ресурсом.

Сьогодні вороги Доброї Звістки не такі агресивні, проте як ніколи винахідливі на брехню та маніпуляції, на хитрощі та підступи. Замість Слова вони пропонують слова – солодкі, спокусливі, порожні, оманливі. На ту саму тему, але іншого походження. Слова про Бога, а не Самого Бога. Ці слова виправдовують будь-який шлях до Бога, будь-який спосіб життя, будь-яке бажання та знання. Ці слова повторюють те, що древній змії сказав Єві: «Станете ви, немов Боги, знаючи добро й зло» (Буття, 3:5).

Слова запрошують скуштувати забаронені плоди, дізнатися темне й небезпечне, насолодитися таємними й гострими враженнями. Клік – і ти дізнаєшся про те, чого Господь тобі не скаже. Це п'янке почуття всезнання робить Бога непотрібним, натомість нас робить «богами».

Ось чому люди радо визнають за краще купатися в «інформаційному шумі» й не чути Боже Слово. Інформаційний шум служить нашим претензіям бути «немов Боги», він приємний і бажаний, він заглушає почуття провини і тривоги, притупляє свідомість і розслаблює волю. А Боже Слово повертає до реальності, називає все своїми іменами, закликає до відповідального рішення. Солодкий шепіт змія привабливий, але згубний. Голос Божий серйозний, часом суровий, зате рятівний.

Ісус не здивувався тим, що Його не чули. Він знав, що така глухота до Божественного Слова була не випадковою, а типовою, особливо для релігійних людей, які вважали себе експертами в цій галузі знань. Тому Ісус посилається на пророка Ісаю, описуючи цю ситуацію неухважності й нерозуміння: «Вони, дивлячися, не бачать, і слухаючи, нечують, і не розуміють. І над ними збувається

пророцтво Ісаї, яке промовляє: "Почуєте слухом, – і не зрозумієте, дивитися будете оком, – і не побачите... Затовстіло-бо серце людей цих"» (Мт. 13:13–15).

Якщо звернутися до тексту, на який посилається Ісус, то побачимо, що викриття глухоти було основним завданням пророка. І причина цієї глухоти пов'язана не з хворобою вуха, а з хворобою серця, яке огрубіло, ожиріло, стало нечутливим.

«І почув я голос Господа, що говорив: "Кого Я пошлю, і хто піде для Нас?" А я відказав: "Ось я, – пошли Ти мене!" А Він проказав: "Іди, і скажеш народові цьому: Ви будете чути постійно, та не зрозумієте, і будете бачити завжди, але не пізнаєте. Учিনি затужавим серце народу цього, і тяжкими зроби його уші, а очі йому позаклеюй, щоб не бачив очима своїми, й ушима своїми не чув, і щоб не зрозумів своїм серцем, і не навернувся, і не був уздоровлений він!" І сказав я: "Аж доки, о Господи?" А Він відказав: "Аж доки міста спустіють без мешканця, і доми без людей, а земля спустошена буде зовсім..."» (Іс. 6:8–11).

Щоб повернути людям слух, Господу доведеться позбавити їх благ звичайного життя, а ще впевненості в собі. Шум веселощів і торгівлі припиниться, міста спорожніють. Ми бачимо тут, що увага та сприйнятливність Божого Слова повертаються через біль, втрати, полон, руйнацію.

Та людям комфортно жити в духовній глухоті. Це їхній вибір. Тож несприйнятливність Божого Слова навряд чи можна списати на інформаційний шум.

Шум дозволяє вдавати, ніби нічого не чуєш. Але якщо хочеш почути, то знайдеш місце, де шуму буде менше. Ти вигадася спосіб, як налаштуватись на потрібну хвилю, як вимкнути непотрібне, як зменшити перешкоди.

«Я тебе не чую, навколо такий галас!» – кричать люди в телефон, намагаючись якнайшвидше закінчити розмову. Ми робимо те саме щодо Бога, огороджуючи себе шумовою завісою. Той, хто не хоче чути Бога й відповідати на запитання «Де ти?», завжди може сховатися в інтернеті.

Але що робити тому, хто хоче почути Бога, а не може розпізнати Його голос, не може зрозуміти зміст Його слів на тлі інформаційного шуму, що безперестанно посилюється?

По-перше, потрібно знати, що ти шукаєш, «яку хвилю». Намагаючись прорватися через глушилки на християнську радіохвилю, я ловив голоси проповідників, я знав їх і розрізняв, я був готовий витратити багато часу й зусиль для налаштування. Якщо ти хочеш почути Божий голос, зосередься на Ньому, налаштуй свій слух на слухання Слова, спрямуй всі зусилля та здібності до цієї мети. Регулярна молитва та щоденне читання Біблії допоможуть тобі в цьому.

По-друге, не потрібно розмінюватися на всілякі інші й чужі голоси. Не відволікайся і не захоплюйся. Це питання духовної дисципліни.

По-третє, потрібно відкрити своє серце Господу й Божому Слову, щоб розум і вуха могли функціонувати належним чином. Перш ніж наші вуха знову знайдуть свою здатність чути, а розум почне знову розуміти, наше серце має бути відкрите і спрямоване до Бога. Це питання нашої посвяти й любови.

Те, що дуже любимо, приваблює нас, переналаштує на себе. Полюби «Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою» (Мт. 22:37), і тоді ти чутимеш Його.

Михайло ЧЕРЕНКОВ

Як я депресував

Нещодавно я депресував. Нині це модно.

А чого? Смерть прийшла і сміється. Нумо, каже, черевики нові придбай. Зуби постав най-найкращі. Костюмчик гідний. Усе-таки в труну збираєшся, не в шинок якийсь чи церкву.

От і постало питання. Куди ж мене смерть кличе? А там, у нових черевиках, куди ходити?

Та й пішов шукати відповідь. Інтернетом ходив, мудрість шукав та істину. Потрапив у мережу. Ледве втік звідти. Але встиг із собою прихопити одну думку. Мовляв, треба книжки вивчати. Богословські. Саме в них приховано всю Божественну правду.

Почав читати. Брате ж ти мій! Так влип! Так влип, що й не відірвати! Там уже не просто мережа, там трясовина. Болото нудьги і блукання розуму.

Проте одна думка засіла. В Євангелії справжня істина. Звідки взялася? Навіть не розумію. Відпочив трохи. Думаю. Якщо я в інтернеті, у суперсучасному джерелі прірви, істини не знайшов, у морі книжок розумних-перерозумних не виявив, тож навряд чи щось знайду в одній стародавній книзі. Уже на останньому подиху розгорнув Євангеліє. Очі пальцями розплющив, повіки самі не хотіли ворухитися. Читаю: «Я воскресення й життя. Хто вірує в Мене, – хоч і вмере, буде жити. І кожен, хто живе та хто вірує в Мене, – повіки не вмере. Чи ти віруєш в це?» Я аж підстрибнув. То я це й шукав! Життя я шукав!

Ось вона, правда. Це Ісус Христос! Я навіть закричав: «Вірую!» І серце наповнилося радістю і щастям.

А депресія втекла. Просто здохла.

Юрій СИПКО

Якби брехня була одноликою, як істина, то нам жилося б значно легше.

Ми тоді вважали б за правду те, що є протилежне словам брехуна.

Однак протилежність істині має сотні тисяч облич і не має меж.

Мішель де Монтень

ВЕЛЕТИ-ПР

Ще сталося зі мною в сьомому класі. Узимку фільми крутили у два сеанси, о 18-ій та 20-ій годині. Школярам до 8-го класу дозволяли відвідувати тільки перший сеанс, інакше це загрожувало «незадовільною поведінкою» не лише за тиждень, а й за чверть. На другому сеансі чергували вчителі, вишукуючи «порушників», які наважувалися потрапляти в їхнє поле зору.

Звісно, улюбленими фільмами на той час були індійські! Їх просто не можна було пропустити. Я дивилася одну з таких картин, переповнену трагедією й любов'ю, коли й сталося ЦЕ...

Минуло понад тридцять років, а забути не можу. Я сиділа в одному з останніх рядів, які ми називали тоді гальоркою. Моя подруга прийшла із запізненням. Відчинивши двері, вона впустила в зал сліпучий сніп світла й сіла на найближче вільне місце. Я не могла крикнути, що біля мене вільно, тож вирішила пробратися до неї. Тихо перелізла через порожнє крісло навпроти, потім ще через одне, поки не опинилася в ряду, яким вийшла до проходу. Але, уже майже діставшись подруги, я раптом відчула, як за руку схопив сильний чоловік, який буквально витяг мене через двері, впустивши в темну залу ще один сніп світла так, що багато хто озирнувся. Як виявилось, крім вчителів, на фільмах чергували і дружинники. Це був якийсь начальник у колгоспі. Він

спостерігав за мною, коли я пересувалася по рядах, і спіймав на місці «злочину»... Не встигла я отямитись від жаху і ганьби, як він уже склав протокол про порушення громадського порядку. Я в сльозах пішла додому.

Але найжахливіше чекало мене наступного дня. Посеред уроку мене викликали до директорки та показали протокол. Вона насварила мене за ганьбу, яку я накликала на всю школу своєю огидною поведінкою в сільському клубі. Але й це, як виявилось, було ще не все...

За декілька тижнів наша класна керівниця на виховній годині урочисто оголосила, що завтра на зборах товариського суду в сільській раді розглядатимуть мою «справу», тобто мене судитимуть по-справжньому! І я маю з'явитися на цей суд із мамою, бо неповнолітня. Я так злякалася, що мама покарає, щойно дізнається про цю надзвичайну подію! Та як вона з'явиться туди, адже вона в місті, на роботі? Ні, я їй нічого не сказала, а на суд прийшла сама... Покарання за ганьбу для школи, класу та сім'ї я отримала від мами пізніше, але й сам суд уже був жахливим покаранням! Не знаю, як дитяче серце все це могло витримати, мене «розбирали» частинами, а я хотіла лише одного – упасти замертво.

Але все скінчилося, як кінчається в нашому житті і погане, і добре. Суд присудив поставити в мій табель «незадовільно» за поведінку поточної чверті.

Рішення суду передали директорці, і вона його виконала. Мені тоді здавалося, що від ганьби й жаху я не оговтаюся до кінця свого життя. І коли через багато років дружинник, який упіймав на місці «злочину», трагічно загинув, знала точно: це сталося за ту несправедливість до мене! Мені важко було пробачити йому навіть через роки, навіть мертвому.

Минули роки. Десятки років. Озираючись із висоти пережитого в минуле, я дивуюся тій нажаханій дівчинці: як можна було ту історію сприймати настільки серйозно? Так і хочеться сказати їй – не зважай, це ж лише пригода! Ну стала ти на пару тижнів відомою на всю школу, ну посміялися всі, коли директорка розповіла про це на шкільній лінійці. Ніхто ж не плакав, а сміються – то на здоров'я. Але тоді це все виглядало несмішно. Це був справжній жах!

Згадуючи ту історію, я розумію, що все наше життя наповнене якимись страхами, прогнозами, очікуваннями, що виникають у голові, які ніколи не збудуться, які легші за порожнечу й не являють собою нічого більшого, ніж укус комара. Але таке ставлення до подій, переживання щодо того, що подумують люди, зруйнувало мільйони долів. Мине час, і ми

ИМАРИ

дізнаємося, що людям не було до нас діла, кожен виявляється, зайнятий своїми страхами.

Ганьба... Усе по-різному, але кожен із нас переживав це почуття. Ці «велетні» часто збивали нас із ніг – буквально вганяючи в депресію, нав'язуючи думки про самогубство. А потім, через роки, аналізуючи наприкінці життя, на що ми його розтратили і наскільки порожніми були наші страхи й забобони, заплачемо з великим жалем: усе було марною, і не більше... Як часто ми поклонялися примарам, десятиліттями мчали за міражами... Утративши головне. Утративши саме Життя...

Але й це не найстрашніше. Якби кожен із нас хоча б наприкінці життя усвідомив, що прожив його не за призначенням, що хтось невидимий підступно відводив нас від долі, яку при народженні подарував Творець, що ми, наповнені страхами й порожніми міражами, прожили марне життя, ніби переглянули мильну оперу... А найстрашніше попереду – суд. Апостол Павло одного разу записав фразу, до якої нічого додати і від якої нічого відняти: «Людям призначено вмерти один раз, потім же суд». Крапка. А на суді, де ми побачимо своє життя в усіх дрібницях, раптом виявиться, що не сатана винен у наших брудних думках, словах і справах, а «кожен із нас сам за себе дасть відповідь Богові». Про це говорить апостол Павло. А сатана відповідь за себе. Той, хто вмовив дівчину на проституцію,

**Якщо ти в мовчанні приховав правду,
якщо не підвівся з місця та
не виступив на зборах, або ж виступив,
не сказавши всієї правди, – ти зрадив правді.**

Джек Лондон

а хлопця на героїн, – відповідь за себе, а спокушені – за себе. І ніхто не зможе перенести провину на сусідів, учителів, батьків, депутатів.

Проте є і страх, який приносить людині життя. Страх Божий. Ні, це не панічний страх перед Богом Суддею. Визначення цього страху записано у Приповістях Соломона: «Страх Господній – лихе все ненавидіти». Бог перший зненавидів усяке зло, Він і називає ненависть до зла – початком Божої мудрости. Не в іншій людині, ні, – у собі, у своєму серці. Коли будь-яку пропозицію диявола душа відкидає з презирством. Коли на будь-які поради доброзичливців із застереженням: «Нічого не станеться, лише раз», душа каже: «Ні!» Страх Божий – це коли людина уважна до думок і почуттів, які плавно переходять у слова й діла...

Люди, які мають страх Божий, є праведниками в очах Бога. Вони взагалі не будуть судимі на тому суді, який ми сьогодні називаємо Страшним судом. Вони всім серцем увірували в Ісуса Христа й намагалися бути слухняними в усьому. І, знаєте, це найспокійніші, найупевненіші люди на землі. Вони не знають, що таке депресія. Хіба що з минулого життя, до зустрічі з Господом і Його Словом. Їх не злякаєш плітками й зіпсованою репутацією. Їм байдуже до людської думки, їх турбує тільки те, що думає Бог. Вони не бояться смерті. Адже їхні гріхи обмиті кров'ю Ісуса. Вони не зневіряються в найважчих випробуваннях, бо довірили своє життя Невесному Батькові, їхнє життя – у Його руці.

І сьогодні мене не налякати ні товариським, ні якимось іншим людським судом і його рішенням. Земні судді – це лише люди, які й самі повинні постати перед Суддею. Я не боюся велетнів-примар, і не тому, що тепер доросла. А тому, що людині, яка має в серці страх Божий, більше нічого боятися. Мене цікавить думка Бога, я вчуся чекати Його рішення, покладатися на те, що Він контролює обставини. І навіть моя смерть – у Його владі. А отже, мені не потрібно саму себе рятувати, адже я маю Спасителя. І Він не дивиться на мою репутацію. Для Нього важливо, що в моєму серці, чим живе, про що плаче й чому радіє моя душа. Я славлю Господа Ісуса Христа й дякую Йому!

Катерина СОТНИК

Любов Бо вічна

Добру Звістку закладено в центральній істині Біблії, що Бог полюбив увесь світ (див. Ів. 3:16), і це назавжди. Сам Господь сказав людині: «Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю!» (Єр. 31:3). Це свідчить про призначення кожної людини бути предметом любови свого Творця. Божа любов тут означає: «Бог завжди дає Себе іншим»¹ або «ділиться Собою з іншими»². Істина, що Божа любов вічна, виходить із Бога: Він вічний, Його присутність з нами вічна і Його заповіт з нами вічний.

Любов Бога вічна, тому що Бог вічний

Біблія говорить про вічність Бога: «Перше ніж гори народжені, і поки Ти

вितворив землю та світ, то відвіку й до віку – Ти Бог» (Пс. 89:2). Він є «Бог відвічний – Господь» (Іс. 40:28), «Господь... Бог Живий та Цар вічний» (Єр. 10:10). Оскільки Бог вічний, то і природа Його вічна, а Його природа – любов (див. 1 Ів. 4:16). Вона існувала від вічності в самій Трійці до «закладин світу» (Ів. 17:24), і ця любов була від вічності і продовжиться у вічності (див. Ів. 3:35). Любити – це природа Бога, і це назавжди!

Любов Бога вічна, тому що Його присутність з нами вічна

Любов Бога вічна, як і вічне значення імені Його. Господь представився Мойсеєві як «Я Той, що є (Єгова)» (Вих. 3:14), що інколи перекладають і як «Я є Той Суций, Хто є Суций»³ або

«Я буду присутнім як Той, Хто присутній»⁴. Ім'я Бога в заповітному розумінні – «Єгова є Бог-зі-Своїми-людьми»⁵ (див. Вих. 3:11–12). Додавши вічну перспективу, ми можемо вимовити Боже ім'я як «Я – Суций – вічно присутній з вами». Про іманентну присутність Бога з людьми говорить ім'я Його – Еммануїл (див. Іс. 7:14), тобто «З нами Бог», про що оголошено Йосипу (див. Мт. 1:23). Про цю Боже-ственну присутність говорить Іван: «І Слово сталося тілом, і перебувало між нами...» (Ів. 1:14). «Перебувало» (букв. «жило в наметах») вказує на Його вічне, безперервне проживання з нами.

Перед вознесенням до Отця Ісус знову нагадає Своїм учням багатообіцяльний зміст імені Бога: «Я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця віку!» (Мт. 28:20). Це підтверджує обіцянку Аврааму як батькові всіх віруючих: «Вічний заповіт, що буду Я Богом для тебе й для нащадків твоїх по тобі» (Бут. 17:7). Суть заповіту

в тому, що Бог – наш Бог і ми – Його народ, і це назавжди (див. Об. 21:3–4).

Господня любов вічна, тому що Божий заповіт із людством вічний

Ця вічна любов є очевидною при розгляді заповіту Бога з людьми. Слово «заповіт» означає договір, наказ, спілку, угоду. Заповіт Бога з людством затверджує суверенний Господь неба та землі. Люди – одержувачі, вони покликані прийняти його як запропоновано, виконувати його як належне й отримувати Божі обітниця, як вони обіцяні. Тому «заповіт» у Писанні означає «розпорядження, встановлення, заповіт Бога людям»⁶. Це добра воля Бога до людства, Його обіцянки, що зумовлені послухом людини⁷.

ТА

Біблія говорить нам про кілька заповітів, але в принципі їх можна розглядати як один вічний заповіт Бога з людьми, який був оновлений протягом того часу, про який ми далі поговоримо.

Писання побічно вказує на заповіт Бога з усім творінням, разом із людством, яке має свій початок «до створення світу», тому ми почнемо з нього.

Вічний нормативний заповіт. У вічності до створення світу, як відомо зі Священного Писання, основою всього Бог поклав закони світобудови, розумного дизайну, моральних принципів, які богослов'я називає провидінням або промислом, що означає знати чи віддавати розпорядження задалегідь. Промисел Бога – це Його план, за допомогою якого Він визначив усе, що стосується всесвіту, включно зі Своїми діями, вчиненими Ним стосовно нього. Поняття Божого промислу Біблія подає як «замір» (Іс. 46:10), «рада» (Еф. 1:11),

«передбачення» (Рим. 8:29). Господній промисел щодо людей закладено в заповіді всіх основ – нормативному заповіді, складеному Ним до створення світу. Цей заповіт заснований і гарантований Богом як відповідний (див. Еф. 3:11), незмінний (див. Євр. 6:17) задум Господній (див. Прип. 19:21).

На існування передчасного заповіту вказує факт падіння Люцифера й частини ангелів (див. Єз. 28:2, 12–18). Вони випали із заповіту зі своїм Творцем. Також і Адам з Євою відпали від оригінального заповіту, оскільки зло вже існувало потенційно. Його потрібно було лише скуштувати (активувати екзистенційно) неслухняністю заповіту. Відпадання як позбавлення зв'язку, залишення союзу, відділення свідчить про наявність одвічного заповіту. Якби не було заповіту, то не могло бути й відпадання.

Перед створенням світу Творець також установив сутність людини як особистості (див. Бут. 1:27), наділеної волею. Водночас Бог визначив і особистісні взаємини, що ґрунтуються на любові. Вона є динамікою стосунків між Богом і людьми та людей між собою, як і основою справедливості й істини (див. Мт. 7:12). Любов є критерієм для перевірки вірності заповіту з Богом (див. Ів. 14:15). А також вона є ознакою, якою пізнаються учні Ісуса (див. Ів. 13:35). Практична любов – абсолютна міра приналежності Христу (див. Мт. 25:31–46).

У Своїй раді Бог визначив, щоб ми «були подібні до образу Сина Його» (Рим. 8:29). Це означає, що Творець визначив ідеальний образ людини, вільної істоти, яка добровільно обирає Господа як предмет своєї любови, шанування й поклоніння. Цей образ описано в Євангелії та реалізовано повною мірою в Ісусі Христі. Отримавши природу від Адама, людина схильна до гріха. Ті, хто визнав Ісуса Господом, отримавши природу «другого Адама», мають потенціал із визначення Божого бути подібними до образу Сина Його, тобто стати христоподібними.

І Господь, знаючи, що станеться гріхопадіння людини, визначив шлях повернення до Себе через покаєння

в гріхах і навернення до Нього. Це говорить про здатність людини почути заклик Отця, усвідомити роботу Божої благодати в серці та відгукнутися вірою. Таке розуміння приречення сумісне зі свобідною волею людини, якщо вживати її у значенні як «обіцяння спасіння тим, хто вільно відгукнувся на Божу спасительну благодать»⁸.

Ще до створення світу премудрий Бог встановив також і моральний закон сіяння та жнив: «Що тільки людина посіє, те саме й пожне» (Гал. 6:7). Призначення відбулося на підставі цього принципу Божої справедливості: заохочення послуху Його наказам і покарання за їхнє порушення. Адже послух і довіра Богу – це віра, яка характеризує християнина. Неслухняність і недовіра – це невіра, показник, що визначає безбожника. Тож вірність Божому заповіді зводиться, по суті, до послуху, мотивованого любов'ю, та віри, яка є критерієм приречення, що поділяє все людство на спасених і неспасених.

Заповіт творіння є основним на землі етапом вічного заповіту Всевишнього з людством. Створивши людину за Своєю подобою й образом (див. Бут. 1:27) як вінець творіння, Бог установив особисті стосунки з нею. Це вподобання Творця можна назвати вічним *мандатом богоподібності*. Визначення людині ролі володіти всім творінням – *культурний мандат*⁹ (див. Бут. 2:2–3, 15). *Духовний мандат* заповіді послуху (див. Бут. 2:16–17) включає благословення (життя) і прокляття (смерть), що передбачає волю, яка здатна вибрати. Іншим основним аспектом заповіту є також *соціальний мандат*: інститут шлюбу та пов'язана з ним заповідь плодитися, розмножуватися й наповнювати землю (див. Бут. 1:28; 2:24). Людству були дані ці встановлення, мандати й заповіді для підтримки близьких стосунків зі своїм Творцем. Бог наказує людям зберігати заповіт через любов і послух (див. Втор. 7:12), оскільки духовні й матеріальні благословення залежать від послуху (див. Лев. 26:1–13)

або непокори (див. Лев. 26:14–39) заповіту.

Заповіт спокути. Перша зміна заповіту Бога з людством відбулася після гріхопадіння. Людина зазіхнула на передбачувану можливість стати богом і порушила заповідь послуху. Цим вона зробила крок із життя повноти в Божественному світлі в морок екзистенційної невідомості. Так смерть із потенційної можливості стала екзистенційною реальністю. Люди зруйнували заповітні стосунки з Богом. Однак Господь не залишив Свого заповіту з ними. Він виявив благодать до грішних людей, встановивши можливість викуплення людини через віру в обіцяного Спасителя (див. Бут. 3:15). Завіт спокути звершується в Новому заповіті.

Заповіт із Ноем є продовженням наявного вічного заповіту Бога з людством. Через вірного Ноя (див. Бут. 6:9–10) Господь продовжує Свій заповіт з людьми: «Вічний заповіт між Богом і між кожною живою душею в кожному тілі, що воно на землі» (Бут. 9:16). Як після гріхопадіння людини, так і тут ми не знаходимо жодної вказівки на зміну волі Божої на порятунок чи запровадження нової категорії людей як обраних на вічну смерть.

Заповіт з Авраамом – вічний, тому що Господь сказав: «Вічний заповіт, що буду Я Богом для тебе й для нащадків твоїх по тобі» (Бут. 17:7). Обіцяння нащадків і землі (див. Бут. 17:8–10) гарантували продовження заповіту.

Бог уклав заповіт з Авраамом та його нащадками, тому він був оновлений з Ісаком (див. Бут. 26:2–4), Яковом (див. Бут. 28:13–15), Мойсеєм (див. Вих. 23:20–33), Ісусом Навином (див. Нав. 24:14–24), Давидом (див. 2 Сам. 7:1–17) і Соломоном (див. 1 Цар. 6:11–13). Любов Божу видно в Його вірності заповіту та справедливості до людей. Господь Бог благословляє тих, хто зберігає заповіт (див. Втор. 28:1–14) і карає невірних заповіту (див. Втор. 28:15–68). Покаяння і навернення – це засіб повернення до заповіту з нашим Богом (див. 2 Цар. 11:17–18).

Новий заповіт, як і передбачено (див. Єр. 31:31–34), був встановлений у контексті вже наявного

заповіту. Його «новизна» – закон, написаний у серцях людей. Господь продовжує прощати й забувати гріхи. Посередником нового заповіту, який почав нову еру в історії спасіння, є Ісус Христос, Який встановив новий заповіт Своєю кров'ю (див. Лк. 22:20), проливою для прощення гріхів (див. Мт. 26:28). Головними благами нового заповіту є виправдання й освячення (див. Євр. 8:10–12). Покарання за порушення цього заповіту набагато суворіше за старозавітні (див. Євр. 10:28–29). Цей заповіт, що простягається у вічне царювання Христа і Бога Отця, завершиться відновленням усього творіння.

Усі оновлення заповіту розпочинаються Божою заявою: «Складу Я заповіта Свого» (Бут. 6:18). Бог обіцяє бути вірним цьому заповіту (див. Втор. 4:31). Ми не знаходимо в жодному з оновлень заповіту бодай якийсь натяк на безпричинне приречення одних людей на спасіння, а інших на смерть або, м'яко формулюючи, Господнє нехтування чи залишення деяких. Цей поділ не відображав би заповітні обітниця, любов, справедливість і вірність Бога. Це люди завжди залишають Господа і заповіт з Ним, а не навпаки. Кожна людина, допоки живе, може розраховувати на вічну любов Божу та Його вірність заповіту з усім людством.

Висновки у світлі цих істин підтверджують істину, закладену ще в нормативному заповіті Творця зі своїм творінням, що любов Божа вічна, тому що Його природа вічна; Його присутність з нами вічна, тому Його заповіт з людьми вічний.

Ця вічна любов включає і вічну справедливість Божу, яка дає можливість кожній людині повернутися до заповіту з Господом.

**Д-р Віктор
ЦАНДЕР**

¹ W. Grudem. Systematic Theology, 1994, 198.
² M.J. Erickson. Christian Theology, 1991, 292.
³ Бубер М. Два образа веры. Я и Ты, 1999, 105.
⁴ M. Buber. Die Fünf Bücher der Weisung, 1930, 177.
⁵ P. Toon. Our Triune God, 1996, 89.
⁶ S. Zodhiates, The Complete Word Study Dictionary: New Testament, 1992, 424.
⁷ Zodhiates, 425.
⁸ J.A. Hammes. Determination and Free Will. Baker Encyclopedia of Psychology, 1993, 312.
⁹ Van Groningen, 125.

ЧОМУ ВОНИ УСМІХАЮТЬСЯ?

Кожен знає: мало на землі усмішок. Дуже мало. Жарти – так, багато.

Чому ж так мало в людях простої, природної усміхненості? Тому що усмішка – це вираження умиротворення душі, а це стало надбанням тільки тих, хто прийняв у своє серце мир Божий.

Серед багатьох аргументів, які виставляють атеїсти проти християн, є один особливий: «Вони завжди сумні, їхні погляди похмурі, недовірливі, вони ніколи не усміхаються».

Чи це справді так? Таке поняття про християн прийшло до нас із середньовіччя, коли, попри вчення Євангелія, насаджували чернецтво, проповідували аскетизм, самобичування, коли люди шукали спасіння душі в самокатуванні та у творенні добрих справ, хоча Святе Письмо стверджує, що «жадне тіло ділами Закону не виправдається перед Ним» (Рим. 3:20). І ще сказано, що спасіння Бог дає як дар за благодаттю «не від діл, щоб ніхто не хвалився» (Еф. 2:9).

Дяка Богові, що Він зняв замки з Євангелія. Святе Письмо почало проникати в народи, і люди, освічені Його світлом, почали звертатися до Господа й вірою приймати вічне, здійснене Христом спасіння.

Перша ознака відродження душі, примирення її з Богом – це радість. Та й як не радіти звільненому в'язню?! Як не торжествувати боржнику, борг якого повністю сплачений благодійником? І, зрозуміло, не можна не бачити цієї радості на обличчі людини, в серці якої панує любов Божа, мир і добре сподівання на вічне спасіння.

Атеїсти не хочуть визнати, що істинне християнство – це релігія радості, хоча віруючий і не застрахований від скорбот, від сумних переживань, які чинять вороги його душі.

Християнин, який довірив своє життя Богові, з усіх переживань виходить переможцем. Ось чому справжні християни не ходять із похмурими обличчями, а вміють усміхатися просто і природно, навіть несучи хрест у своєму житті.

Як шкода, що безбожні люди таким усмішкам не вірять і називають їх лицемірними, як це було у випадку з Йовом: «Бувало, сміявся до них, то не вірили» (Йов, 29:24).

Кажуть, що очі – це дзеркало душі, а усмішка – градусник любови. Невипадково в одній пісеньці лунало: «Капітане, капітане, усміхніться, адже усмішка – це стяг корабля». І якщо ми не тільки вірні, а й сповнені любови, тоді нехай

усмішка буде нашою окрасою за всіх обставин.

А невірам ми скажемо: не міряйте всіх християн одним мірилом. Є християни лише за назвою, є християни традиційні, також є спадкове християнство. От вони й супляться. А є християнство живе, що спасає, утверджує свою віру на Святому Письмі, а своє спасіння – тільки на заслугах, на жертві Господа Ісуса Христа. Вони вміють усміхатися.

Християнин без усмішки схожий на сироту, що не має захисту, притулку, опори. Діти ж Божі мають у Христі все необхідне для життя і благочестя, також притулок у великій скорботі, у Ньому черпають силу, щоб долати перешкоди на життєвому шляху. Адже перешкод у наш час багато, але в подоланні їх – духовне зростання християнина. Ось чому вони вміють усміхатися, навіть крізь сльози та старечі зморшки.

Брате, сестро, підійми голову вище й усміхнися: Господь близько!

*В Ісусі кожен радий, –
У Ньому ми все маємо.
Усміхнися, брате й сестро!
Бога прославляймо.*

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ

Математика стала настільки невід'ємною частиною природознавства, що багато хто навіть не замислюється, що до сфери природничих наук вона й не відноситься. Науки про природу (які в давнину об'єднували поняттям «фізика») описують світ, який ми пізнаємо через органи чуття (зір, слух, смак, дотик, нюх). Сфера математики – це абстрактні теоретичні концепції, що існують винятково в нашій свідомості.

Уже саму можливість існування математики Іммануїл Кант вважав складовою основного питання філософії поряд з існуванням фізики та метафізики. Проте наскільки ми маємо право приписувати власним

умоглядним побудовам якісь зв'язки з реальністю? Наскільки маємо право вважати, що навколишня реальність якимось чином пов'язана з абстрактними ідеями нашої свідомості? Як суто раціональні принципи математики виявилися закарбовані у світобудові?

Великі вчені, які заклали основу науки, не бачили в цьому проблеми. Для них усе було очевидним. Бог – Творець усього суцього. Він розумний, і тому Його закони є раціональними. А те, що природні явища пов'язані між собою чіткими та витонченими математичними співвідношеннями, сприймалося як очевидне свідчення розумного задуму у світобудові.

Щодо цього надзвичайно показовими були дебати на тему «Чи

є Бог?», влаштовані у XVIII столітті при дворі Катерини II між великим швейцарським математиком Леонардом Ейлером (1707–1783) і французьким філософом-просвітителем Денні Дідро (1713–1784), який наполягав на власних атеїстичних переконаннях. Першим виступати випало Ейлеру. Учений вийшов до дошки і мовчки написав: $e^{i\pi}+1=0$. Потім проголосив: «Отже, Бог є» і сів на місце. На цьому диспут і закінчився, заперечень не було.

Щоб зрозуміти суть цього аргументу, варто згадати дещо зі шкільного курсу математики.

Число e (зване ще числом Ейлера) – це основа натурального логарифму. Воно ірраціональне (тобто не може бути представлене простим

ставленням двох натуральних чисел) і трансцендентне (цей термін означає щось «потойбічне» – метафізичне, яке не доступне пізнанню за допомогою чуттєвого досвіду). Трансцендентне число в принципі не може бути представлене байдуже яким співвідношенням алгебри раціональних чисел.

Число π дорівнює відношенню довжини кола до його діаметра. Воно теж ірраціональне (і, як було доведено згодом, також трансцендентне).

Число i , або уявна одиниця, – це уявне число, квадрат якого дорівнює мінус одному.

Таким чином, у наведеній формулі два трансцендентних і одне уявне число виявляються пов'язаними простим і витонченим співвідношенням. Людському розуму таке не до снаги! Ейлер лише відкрив це співвідношення, але складено воно явно було Кимось, Чий розум набагато перевищує людський.

У ХХ столітті математика зробила ще більші сюрпризи атеїстам. Завжди визнавали, що природничі науки, з огляду на свою індуктивну природу (міркування від приватного – до загального), не можуть досягти повного знання про дійсність. Говорячи словами апостола, «ми знаємо частинно» (1 Кор. 13:9). Але при цьому вважали, що математичні знання вільні від таких обмежень, оскільки ґрунтуються на дедуктивних побудовах (від загального – до приватного). Мрією математиків було створення так званої метаматематики – єдиної системи формул, які описують усе, що існує.

Ця ідея розвалилася в 1931 році, коли австрійський математик Курт Гедель (1906–1978) довів теорему, згідно з якою для будь-якої формальної математичної системи існує вираз, який цій системі не належить. Тобто наше знання ніколи не буде повним – завжди залишатиметься щось поза його межами. Раціональний опис дійсності обмежений.

За кілька років польський математик Альфред Тарський (1901–1983) довів, що саме поняття істинності є логічно невимовним. На цій підставі показано, що всі математичні вирази можуть бути розбиті на безліч класів складності. Причому безліч формул, що виводять, цілком міститься в найнижчому, нульовому класі, а безліч істинних формул перевершує всі ці класи. Наше знання – лише бліда тінь Божого задуму, про що, власне, і сказано в Писанні: «Бо ваші думки – не Мої це думки, а дороги Мої – то не ваші дороги, говорить Господь. Бо наскільки небо вище за землю, настільки вищі дороги Мої за ваші дороги, а думки Мої – за ваші думки» (Іс. 55:8–9).

Наприкінці 1970-х років апофеозом став доказ теореми Париса–Гаррингтона, з якої випливає, що навіть елементарні математичні істини неможливо встановити, не вдаючись до поняття актуальної (тобто реальної, абсолютної) нескінченності. Що це означає? У реальному світі ми маємо справу лише з потенційною нескінченністю – послідовністю елементів, яку можна нарощувати нескінченно, але в кожний конкретний момент кількість елементів усе одно залишатиметься кінцевою. Актуальна нескінченність – це нескінченність, що існує відразу всіма

своїми елементами. Її неможливо змодельювати. Це – розуміння винятково умоглядне, трансцендентне («не від цього світу»).

Тож виявляється, що неможливо сформулювати жодне «природне» (тобто допустиме в реальному світі) математичне поняття чи співвідношення, не вдаючись до ставлення до надприродного. Ми, використовуючи власний обмежений розум, можемо описувати нашу обмежену світобудову за допомогою математичних формул винятково тому, що вони засновані на безмежних уявленнях безмежного Розуму, які нескінченно перевершують усе доступне нашому осягненню!

Як сказав один з основоположників квантової механіки та квантової теорії поля, нобелівський лауреат Поль Дірак (1902–1984): «Найосновнішою властивістю природи є те, що основні фізичні закони описують математичними теоріями найбільшої краси та сили, що вимагають математичного знання. Бог – великий математик, і у створенні всесвіту Він використовував математику найвищого рівня. Наші математичні зусилля дозволяють зрозуміти лише частинку світобудови».

Сергій ГОЛОВІН

Не всьому вірити. Найбільше ми дізнаємося від інших, значно менше бачимо самі; ми живемо тим, що чуємо. Слух – чорний хід для правди та парадні двері для брехні. Правду ми часто бачимо, але рідко чуємо – у чистому вигляді майже ніколи, особливо коли вона йде здалеку: у ній тоді є домішок пристрастей, крізь які вона пройшла. Пристрасть забарвлює у свої кольори все, чого торкнеться, – ненавидячи або люблячи; головне для неї – справити враження. Будь наготові, коли хвалять, і особливо – коли засуджують. Напруж усю увагу, щоб розгадати намір посередника, зрозуміти, що ним рухає. Хай роздум буде щитом як від дурущів, так і від ницості.

Бальтасар Грасіан-і-Моралес

того Краю, і дасть його нам, Край, який тече молоком та медом. Тільки не бунтуйте проти Господа» (Чис. 14:8–9).

З цих і багатьох інших текстів виходить, що багатство, великі будинки, золото і срібло – це благословення Господнє, але водночас і серйозна перевірка. Це може призвести як до праведности, так і до падіння.

Якщо, отримуючи гроші або все те, що на них можна придбати, людина відводить погляд від Бога, вважаючи себе успішною та «крутою», тоді вона падає і втрачає зв'язок зі Всевишнім. Якщо ж розуміє, що все це – лише майно, яке дали на час для управління, тоді розпоряджається цим розумно. Це не означає, що людина роздаватиме все праворуч і ліворуч. Адже незароблений хліб – це хліб сорому. Бог не часто дає нам безглузді подарунки. Він виховує нас, привчає до праці духовно й фізично. Він нерідко тримає нас «на голодному пайку», щоб ми навчилися жити й у злиднях, і в достатках. Аби матеріальний світ не став нам за першість. А це означає, що і з ближніми нашими нам варто чинити так само, не

ПРИТЧА ПРО НЕСПРАВЕДЛИВОГО УПРАВИТЕЛЯ

Нещодавно я почула запитання з притчі про несправедливого управителя. Припускаю, що ця історія відноситься до тих, які викликають чимало запитань. Я чула багато тлумачень на цю притчу, найрізноманітніших. І справді, читаєш її й дедалі більше розумієш, наскільки все неправильно!

Управитель попався на тому, що неправильно розпоряджався майном, яке йому довірив господар, і отримав правильну реакцію – повідомлення про звільнення. І що він робить? Управитель іде та ще більше обкрадає господаря, пропонуючи боржникам змінити записи про їхні борги.

А що господар? Він раптом хвалить свого робітника за винахідливість! Ісус цією притчею навіть радить брати приклад у тому, щоб набувати друзів багатством несправедливим. Вражаюче! Я неодноразово чула, що поняття «багатство несправедливе» стосується всіх земних

речей. Мені важко з цим погодитись. Адже матеріальні речі – це просто ресурс. Він не може бути праведним або неправедним. Його взагалі не можна віднести до жодної категорії.

Батько віри Авраам був досить багатим, а ще мав чималу владу. Адже не просто так його називали князем. І Бог, прорікаючи матеріальний добробут в Обіцяному краї, говорить народові: «Коли ти будеш їсти й наситишся, і добрі доли будуватимеш, і осядеш у них, а худоба твоя велика та худоба твоя мала розмножаться, і срібло та золото розмножаться тобі, і все, що твоє, розмножаться, то щоб не загордилося серце твоє, і щоб не забув ти Господа, Бога свого...» (Втор. 8:12–14). «Він ставить тебе найвищим понад усі народи, яких Господь учинив, на хвалу, і на ім'я, і на славу, і що будеш ти для Господа, Бога свого, народом святим, як Він говорив вам» (Втор. 26:19). «Якщо Господь уподобає Собі нас, то впровадить нас до

розбещувати їх подачками, удаючи із себе великих благодійників, а розумно розподіляти те, що довірено нам, молячись за мудрість перед початком будь-якої дії.

Якось один мудрий чоловік сказав мені: «Щоб заробити гроші, потрібні розум і мудрість, але щоб віддати їх і не розбестити людину, потрібна мудрість удесятеро більша».

З роками я приходжу до думки, що все, що ми маємо: тіло, розум, душа, час життя, повітря, їжа й вода – усе це не наша власність, як часто здається, а майно, яке дали на певний час для управління. І я мимоволі запитую себе: чи знаю я ту душу, яку вселив у мене Творець? Чи знаю її можливості та здібності? Чи розвиваю їх? Чи знаю я можливості й межу того тіла, яке Бог дав мені для управління? Чи я їх розвиваю? На благо чого чи кого вони трудяться? Ці та багато інших запитань виникають від того, що я усвідомила.

Якщо я розглядаю себе окремо від навколишнього світу, тоді мимоволі виникає перекис. Бо я або намагаюся тільки брати все від цього світу для особистого користування й насолоди, або, зрозумівши помилковість позиції споживача, починаю судомно вчитися роздавати, але при цьому також виникає фальш.

Та якщо я відчуваю себе частиною Божого світу і Його плану, тоді починаю вчитися правильно брати, не жадібно та не відкладаючи, а правильно, і мудро роздавати, поважаючи людей, які мене оточують. Адже вони теж досить сильні й дорослі. У них той самий мудрий Вихователь, що й у мене. І я не поспішатиму, зображаючи із себе добрішу за Господа. Тоді я молитимусь і проситиму мудрости на кожен крок як приймаючи, так і віддаючи.

Але це майже неможливо, допоки я не зрозумію свого місця в гармонії Творця. І тому виходить, що до часу ми всі – несправедливі управителі, які користуються майном, ввіреним нам Господом (усім своїм життям) як власністю. І ось у цьому самому світі, де неправильно майже все, Ісус навчає, що не так уже й погано, коли ми даруємо людям (іншим боржникам нашого Творця) від майна, яке довірено нам. Щоб на великому суді, коли всі наші промахи стоятимуть перед нами, хтось міг заступитися за нас і сказати:

– Він простив мені, коли я був винний.

– Він допоміг, коли мені було важко.

– Він пригорнув мене, коли я плавав, і ні слова не сказав про те, що я сам винен у своїй біді. Він просто промовчав, співчуваючи моїм сльозам.

Якщо принципом нашого життя стане милість, то й судитиме Господь нас милістю. Адже саме це Він обіцяв: «Також не судіть, щоб не суджено й вас; і не осуджуйте, щоб і вас не осуджено; прощайте, то простять і вам» (Лк. 6:37). І в цій обіцянці не сказано, що для того, щоб Господь Бог прийняв нас і пробачив, ми маємо бути бездоганно праведними. Ні, там чітко визначено принцип: «Простив ти – Бог простив тобі». А прощати безгрішним не треба. Прощають тим, хто завинив.

Відтоді моє багатство – це кожний мій подих і кожен схід сонця. Якщо я прославляю Творця за все здобуте і прошу мудрости розподілити кожен свій день, тоді це багатство чесне. Але в тому випадку, коли я забуваю і живу так, ніби це моє життя і моє багатство, тоді воно стає неправедним, і тоді милість, виявлена ближнім, витрачений на них час (якщо я не отримала від цього особистої вигоди й задоволення) стає для мене тим самим «набуванням друзів собі від багатства неправедного».

Застереження це не випадкове. Адже якщо я отримала задоволення від справи, навіть якщо вона добра (якщо відчула себе «крутою», розумнішою і сильнішою за співрозмовника тощо), то я вже отримала свій «прибуток» із неправедного багатства «тут і зараз». І навряд чи людина, яка отримала таке благо, буде мені добрим свідком у день суду Христового.

Я не вважаю, що ми отримуємо спасіння по ділах. Але ж сказано: «Вони від праць своїх заспокояться, бо їхні діла йдуть за ними слідом» (Об. 14:13).

Це місце Священного Писання, але не тільки воно свідчить, що діла праведної людини мають велике значення. Адже ділами віра досягає досконалости. Не лише звичайними добрими справами, а й практикою віри й довіри Господу. Але це вже інша тема.

Молюся, щоб не все моє життя було неправедним багатством, хоча розумію, що чимало життєвого ресурсу витрачено так, ніби він лише мій. Проте мене втішає думка, що господар похвалив того, хто з неправедного все ж таки зумів витягти хоч щось добре.

Отже, і я маю шанс! ☺

**Людмила
ШТОРК**

СТАРА КУЛЬНЯ

Про будинок для літніх людей у селищі Стара Кульня Подільського району Одеської області ми дізналися від одеського чиновника. З'ясувавши, що ми допомагаємо таким особам, він запитав: «А ви знаєте, що в Старій Кульні теж є будинок для людей похилого віку?»

І ось одного лютневого дня ми зібралися відвідати стареньких. Купили частування, взяли Євангелія з великим шрифтом, памперси й вирушили в дорогу. Навігатор упевнено вів нас вузькими дорогами між полями й селами, дорога була засніженою, але їхати можна.

Але за чотири кілометри до пункту призначення машина раптом «сіла на мілину», іншими словами, ми застрягли. Так, ситуація не проста, не позаздриш! Незабаром стемніє, мороз, дизеля – пів бака, до найближчого села чотири кілометри, мобільного зв'язку немає, і... десь вдалині вовки виють. Спробували виштовхати машину – безуспішно. Сіли всередину з братом Валерієм, молимося... Раптом думка з'явилася: може, інтернет на планшеті є? І справді – працює! Написали на сторінці фейсбуку, де перебуваємо, і стали чекати. За годину трактор приїжджає! Витяг! Друзі-християни прочитали та прийшли на допомогу.

За тиждень ми вирішили ще раз спробувати відвідати стареньких. Приїхали вже без пригод. Коли літні люди дізналися, що ми віруючі, то радісно нас вітали. А один із них, дідусь років вісімдесяти, відкликав убік і каже: «Я вже християнин! Кілька років тому охрестився, беру участь у Вечері», – і розповів нам свою історію.

Народився він у сім'ї, де ніколи не говорили про Бога. У його селі, в Ізмаїльському районі, не було церкви, там навіть про Бога ніколи не згадували. На початку 90-х років у район приїхала сім'я Богачевих. Вони співали про Спасителя і розповідали, як Бог змінив їхні життя, вирвавши з пекла. Уже тоді Слово Боже торкнулося Миколи. Думки постійно поверталися до слів, які так зворушили його серце.

Померла дружина, потім син. Переїхав до сестри в Подольськ. Незабаром і вона спочила. Оселився в будинку для людей похилого віку. Та якось у сусідньому

селі Нестоїта померла жінка, і всю її бібліотеку – класику, атеїстичну літературу й пошарпані журнали «Віра і життя» – усе передали будинку для людей похилого віку.

Дідусь Микола взяв журнали «Віра і життя» собі й почав читати. Слово Боже торкнулося його серця. Якось він прочитав, що треба охреститися. Поруч ставок, навіщо зволікати? І літнього вечора він зайшов у воду, помолвившись, тричі занурився в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Усе, хрещений!

Хтось підказав, що треба в причасті брати участь, і він став виноградний сік і булочку раз на тиждень переломлювати. Віра змінила Миколу. Поступливий, добрий, він став підтримувати своїх ближніх. Кому добре слово скаже, кому прочитає, кому приймач поладить.

Він дізнався, що існують християнські радіопередачі Транссвітового радіо, які транслюють вечорами. Якось, слухаючи передачу, він зрозумів, що зробив усе правильно, але про покаяння нічого не знав. Так, поклавши руку на радіо, він повторив молитву покаяння.

Коли ми познайомилися з ним, радісно було бачити, як Слово Боже може долетіти до краю землі. Навіть до Старої Кульні.

Цього ж дня ми ходили з кімнати в кімнату і свідчили людям про Христа. Одна бабуся, з якою ніхто в кімнаті не міг ужитися, бо дуже вже була задиристою, почала сприймати Слово. Каже: «Що ж мені робити? Я хочу покаятися, але не знаю як!»

Тож почав повільно вимовляти молитву каяття, а вона повторювала. Я пильно спостерігав за бабусяю (у таких ситуаціях намагаюся молитися з розплющеними очима, адже трапляються одержимі люди, але це вже інша тема), а вона голосно повторювала: «Дорогий Господе Ісусе Христе, пробач мені, грішниці. Увійди в моє життя. Я вірю в Тебе і в те, що Ти зробив для мене...»

Раптом її обличчя засяяло, і вона стала прославляти Бога! Вона дякувала Господу за спасіння і даровану їй милість. А я спостерігав і радів, бачачи, як Святий Дух торкнувся її серця. Я вже не був потрібен! Господь Сам спілкувався з нею!

Після молитви ми обійнялися, і я тільки хотів дати їй кілька настанов, аж вона раптом каже: «Ну, добре, мені треба йти...»

Я був здивований! Що за терміновість? Куди вона поспішає? А бабуся, переходячи з однієї кімнати в іншу, вибачалася за те, що когось образила, когось засмучувала чи принижувала.

Так чинить Господь. Хай буде слава Йому!

Олег ШАЙКЕВИЧ

І старші брати можуть помилятися

«Це питання в мене назріло давно. Старші брати стверджують, що на підставі Слова Божого жінка на зібраннях повинна мовчати і навіть пошепки молитися, як Анна, мати Самуїла. А в Америці жінки навіть проповідують. Хіба в Америці інше Євангеліє?»

Ні, любя сестро, Євангеліє одне для всього світу, але люди різні. Ваше запитання добре освітлено в Писанні. Жінка-християнка може і має служити Господу, брати участь у служінні церкви.

Виховуючи дітей, жінка-мати робить велику святу справу. Щоправда, це обов'язок і чоловіка, але матері це вдається краще.

Жінка може служити Господу на терені благодійності. Жінки, які йшли за Христом, служили Йому своїм майном (див. Лк. 8:3). А служіння диякониси Фіви (див. Рим. 16:1–2), яка допомагала в благовісті апостолу Павлу й іншим, – хіба це не славне служіння?

Чи може жінка говорити в зібранні? А чому не може? Головне, що говорити та про що говорити!

У 1-му Посланні до коринтян, 11:5, читаємо: «І кожна жінка, що молиться чи пророкує з головою відкритою, осоромлює тим свою голову». З цього видно, що за тих часів жінки молилися і пророкували в зібраннях. То чому ж тепер не можна?

А чотири пророчи дочки Пилипа? (див. Дії, 21:9). Адже ці жінки проорокували не на цвинтарі й не в лісі, а в церкві. А Еводія та Синтихія, дві сестри, про яких пише апостол Павло (див. Флп. 4:2–3), що вони трудилися в Євангелії разом з апостолом? Хіба

це виключає благовістя про чудесні діла Божі в церкві?

Якщо міркувати за методом ваших старших братів, то й пророчиця Анна не мала права славити Господа і свідчити про Нього тим, хто чекав на спасіння в Єрусалимі (див. Лк. 8:38).

А Прискилла, Марія й Персида, які допомагали апостолам? Невже вони мовчали в зібранні дітей Божих?

«А жінці навчати я не дозволяю», – каже апостол Павло. Це зовсім інша річ. Одна річ – повчати братів, панувати над ними; це проти Писання, жінка не має на це права; а інша справа – сповіщати людям про чудесні діла Божі, про любов Христа до всіх людей. Саме до цього Господь заохочує.

Отже, любя сестро, іноді й старші брати можуть помилятися.

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ

ДЕ Б Я ЗАРАЗ БУЛА?!

Явдячна Богові, що маю можливість читати ваш журнал «Віра і життя». Ось уже понад 20 років я отримую його. Журнал потрапив у мої руки, коли ми з чоловіком і двома дітьми переїхали в Німеччину. Слава Богу! Спочатку я покалася, потім чоловік. Бог подарував нам ще п'ятьох дітей. Тепер у нас семеро дітей і вже семеро онуків. Щоправда, не всі прийняли Ісуса Христа, але я вірю, що мої діти й онуки навернуться до Господа.

Я не уявляю свого життя без Бога. Не знаю, де я була б зараз, якби Ісус не врятував мене. Стільки років Він терпів мене, грішну, і стукав у моє серце.

Хочу сказати вам велике спасибі за журнал. Він дарує нам радість, надію, світло, особливо в цей неспокійний і сумний час.

Нехай благословить вас Бог у вашій праці!

Марія

БОГ ЧУЄ МОЛИТВИ

Явиріс у родині військових, мій батько й дід були офіцерами. Жили ми, як усі, без Бога.

У 1987–1989 роках я проходив службу в армії в Киргизії. Служив у СМЧМ (спеціальні моторизовані частини міліції). Служба легкою не була – сувора дисципліна, порядок, фізичне навантаження. 1988 року, коли почався вірмено-азербайджанський конфлікт через Нагірний Карабах, нас відправили в Єреван для наведення порядку. Тут ми пробули

три місяці, а потім ще місяць у Ленінакані після землетрусу. Я був виснажений не лише фізично, а й морально. У червні 1989 року, коли до демобілізації залишалося вже небагато, мене охопила нестерпна туга. Захотілося якнайшвидше вирватися звідси й поїхати додому.

Тоді я вперше в житті почав звертатися до Бога, хоча ніхто мене цього не вчив. «Господи, – молився я, – випусти мене звідси». І так щодня протягом двох тижнів. Після цього я заступив на чергування, а потім пішов спати. Тієї ночі мені наснився цікавий сон. Побачив свій батальйон і себе, я надзвичайно радів і бігав перед усіма.

Уранці командир батальйону викликав мене до себе. Коли я увійшов, він запитав, скільки часу мені потрібно на збори. Ні на мить не замислюючись, я відповів, що години достатньо. Радісний і щасливий, я вибіг зі штабу. У цей час я побачив на вулиці наш батальйон. Сон, побачений мною напередодні, став дійсністю. Ось так Господь почув мою першу молитву.

Бог чує молитви кожної людини. Він каже: «Покликуй до Мене – і тобі відповім...» (Єр. 33:3).

Богдан БАУМАН

ЛЮДИ ПОЧАЛИ ШУКАТИ БОГА

Дякую за флешку із записом проповідей. Зараз ми двічі на день збираємось у молитовній кімнаті. Тут ми молимося, читаємо Писання, слухаємо проповіді й дивимось богослужіння. Усе це є благословенням для нас.

Так, ви маєте рацію, лихо, що спіткало нашу країну, змінило людей. Багато хто й у нас, у в'язниці, змінився. Почали шукати Бога, стали співчутливішими до потреб інших. Дехто приходять до нас за розрадою. Я намагаюся втішити їх, заспокоїти, хоча не завжди виходить. Але всім кажу про те, щоб поклалися на Бога, що Він – наша допомога і наш захист. У цьому особливо допомагають свідчення людей, опубліковані в журналі «Віра і життя». А ще зі статей отримуємо багато корисної та цікавої інформації.

Василь КУЗЕМА

НА ШЛЯХУ ПРАВДИ – ЖИТТЯ

Вальдемар Цорн

Любі читачі!

На сторінках цієї книжки ви зробите для себе дивовижні відкриття. Дізнаєтеся,

хто і як створив наш світ. Прочитаєте про Бога й ангелів, Ісуса Христа й Церкву, познайомитеся з найважливішою у світі книгою – Біблією. Також зрозумієте, наскільки важливо мати друзів і як жити в цьому світі, щоби впевнено йти правильним шляхом – шляхом у Царство Небесне.

«На шляху правди – життя» можете читати самі, з друзями чи в родинному колі. Корисна й для вчителів недільної школи.

Цю книжку упорядковано для широкого кола читачів.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ЗІ СТОРІНКИ 9

1. Пс. 13 та Пс. 52; 2 Сам. 22 та Пс. 17; 2 Цар. 19 та Іс. 37. 2. Повторення закону.
3. Самуїл (1 Сам. 3:20; 7:15). 4. Соломона (1 Цар. 11:9–13). 5. Лицемірство (Лк. 12:1). 6. Про Петра (Лк. 22:31–32). 7. Про Нафанаїла (Ів. 1:47). 8. Варнава (Дії, 9:26–27). 9. Його батько був фарисеєм, про матір нічого не сказано (Дії, 23:6). 10. З перегонами (1 Кор. 9:24).

ІЛЮСТРАЦІЇ ДО СТАТЕЙ

c. 2 © antonimas / shutterstock.com
c. 4 © Patryk Kosmider / shutterstock.com
c. 6 © Benjamin Haas / shutterstock.com
c. 8 © Фредерік Лейтон, «Сзавель і Ахав»
c. 15 © Sergey Peterman / shutterstock.com
c. 16 © Dream Perfection / shutterstock.com
c. 17 © hikrcn / shutterstock.com

c. 18 © altanaka / shutterstock.com
c. 20 © IgorZh / shutterstock.com
c. 22 © LilKar / shutterstock.com
c. 23 © Rachel Gunby / shutterstock.com
c. 24 © solarseven / shutterstock.com
c. 26 © А. М. Мионов, «Григач про несправедливого управителя»
c. 29 © Arman Novic / shutterstock.com
c. 32 © halfpoint / elements.envato.com

ВІРА І ЖИТТЯ

Засновник

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»

Видається на добровільні пожертвування читачів.
Виходить шість разів на рік. Тираж 17 500 прим.

Головний редактор Василь Давидюк

Редакційна колегія:

Павло Давидюк

Олена Зенченко

Анна Назаренко

Інна Анохіна

Олег Блощук (переклад віршів з російської)

Микола Давидюк

Вальдемар Цорн

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія KB, № 23369-13209ПР від 24.05.2018.

Передплатний індекс 49283

Адреса редакції в Україні:

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»,
вул. Хорольська, 30, м. Київ, Україна, 02090;
тел.: 044-296-86-39; 296-87-69;
e-mail: viz@sns.org.ua; адреса сайту: www.sns.org.ua

Адреса редакції в Німеччині:

LICHT IM OSTEN, Postfach 1340,
70809 Korntal, GERMANY
Телефон: 0711-83-99-08-23; факс: 0711-83-99-08-4;
e-mail: wzorn@lio.org

Адреса представництва у США:

USA, Light in the East, P.O. Box 185,
Orangevale, CA 95662
Tel.: 916-348 33 88; e-mail: liteusa@lio.org

Оформити передплату на журнал, надсилати листи і матеріали можна за будь-якою з наведених адрес.

Пожертвування можна надсилати за наступними реквізитами:

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»,
IBAN: UA383052990000026006000117462
АТ КБ «Приватбанк» м. Києва
Код ЄДРПОУ / ІНН: 14300272.

У призначенні платежу вказати:

«Пожертвування на журнал ... (назва журналу) ...».
ПІБ, адресу і номер телефону отримувача журналу.

Пожертвування із західних країн можна надсилати чеками на адресу редакції в Німеччині або переказами на банківський рахунок:

IBAN DE07604500500009916425
SWIFT/BIC SOLADES11BG
Kreissparkasse Ludwigsburg

Видання й розповсюдження журналу залежить від молитовної та матеріальної підтримки читачів!

Позиція редакції не завжди співпадає з позицією авторів надрукованих матеріалів.

Рукописи, надіслані до редакції, рецензуванню та поверненню авторам не підлягають.

Комп'ютерна верстка та дизайн: Йордан Пеянські, Микола Давидюк

© «СВІТЛО НА СХОДІ», 2023.

ISSN 1610-9120

Номер підписано до друку 25 листопада 2022 року.

Надруковано ООО «Новий друк»,
вул. Магнітогорська, 1, м. Київ, Україна, 02094.

На обкладинці:

© **Nomad_Soul / shutterstock.com**

sns.org.ua

М

МОГО ГОЛОСУ СЛУХАЮТЬ ВІВЦІ МОЇ,
І ЗНАЮ Я ЇХ, І ЗА МНОЮ
СЛІДКОМ ВОНИ ЙДУТЬ.

ІСУС ХРИСТОС